İngiliz Nazırı John Simonun son nutku Berlin mahafilinde fena bir intiba bıraktı

AKŞAM

İtalya, bir hudud nahiyesindeki Fransız mülk sahiplerini hudud harici ediyor

Sene 20 — No. 7137 — Fiati her yerde 5 kuruş | PAZARTESİ 29 Ağustos 1938 | Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Atatürk, orduyu tebrik ve takdir buyurdular

Başvekil ve Millî Müdafaa Vekili bugün öğleye doğru Istabula geliyorlar

Doğu manevraları bitti, Atatürkle Mareşal Fevzi Çakmak arasında samimî telgraflar teati edildi

İstanbul 28 (A.A.) — Reisicümhür Atatürk ile Genel Kurmay Başkanı mareşal Fevzi Çakmak arasında aşağıdaki telgraflar teati olunmuştur.

Cümhür Reisi Kemal Atatürk
Dolmabahçe
İstanbul

24/8/938 de başlıyan ve Başbakan sayın Celâl Bayarın iştirak buyurdukları ordu manevrası çok istifadeli ve değerli safhalarla üç gün devam ettirilmiş ve 26/8/938 günü on altı yıl evvel yaşattığınız 26/8/922 büyük zafer arifesini emirleri altında idrak edenlerle birlikte ve yüksek ihtisaslarla hatırlıyarak saat 18 de bitirildi. Bu mesud günün yıldönümü ve yapılan manevra münasebetile Cümhuriyet ordusu mensupları başta ben olmak üzere Yüksek Başbuğlarına kalblerinden coşan sonsuz heyecan ve saygılarla meşbu sarsılmaz bağlılıklarını arzetmekle nihayetsiz şeref duyar.

Genel Kurmay Başkanı
mareşal Fevzi Çakmak

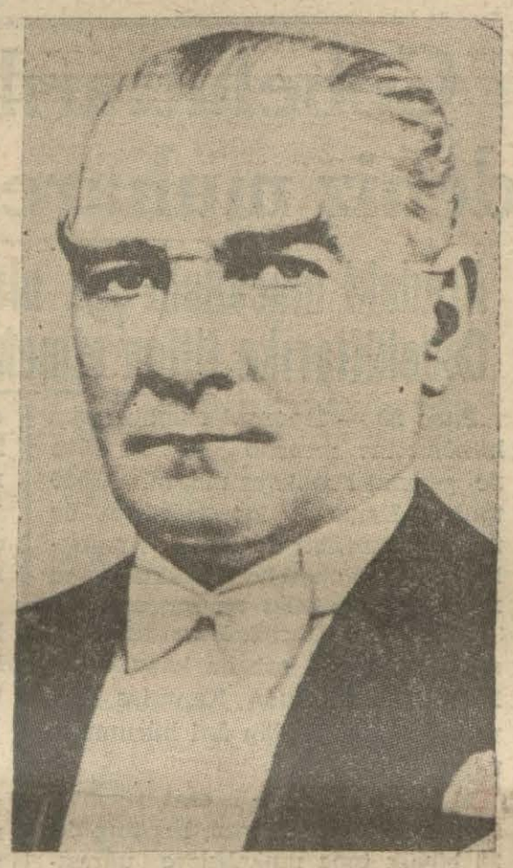

Büyük Şefimiz Atatürk

Mareşal Fevzi Çakmak
Genel Kurmay başkanı

Ordumuzun yüksek ve her vakit olduğu gibi milletin emniyetine cidden lâyık kıymet ve kudretle dolu manevrasının çok istifadeli safhalar göstererek bittiğini bildiren telgrafınızı aldım. Türk ordusunun yarattığı zaferin bu yıldönümü günlerinde kalbimden sevgi ve saygılarımı sunar, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da daima artan kutlu başarılar dilerim. Kemal Atatürk

Başvekil ve Millî Müdafaa Vekili bugün geliyorlar

Doğu manevralarında bulnmak için Elâzığa gitmiş olan Başvekil B. Celâl Bayar ve Millî Müdafaa Vekili general Kâzım Özalp bugün saat 11,30 da Toros ekspresile şehrimize avdet edecektir.

Ankaradan hareket

Ankara 28 (A.A.) — Başvekil Celâl Bayar beraberinde Millî Müdafaa Vekili Kâzım Özalp ve diğer zevat olduğu halde bugün saat 19 da Elâzığdan Ankaraya gelmiş ve saat 20 de ayni trenle İstanbula hareket etmiştir.

Başvekil istansyonda Kamutay Başkanı Abdülhalik Renda, şehrimizde bulunan Vekiller, mebuslar, Ankara vali ve belediye reisi, mevki ve merkez kumandanlarile emniyet direktörü, Vekâletler ileri gelenleri tarafından karşılanmış ve uğurlanmıştır. İstasyonu dolduran kalabalık bir halk kütlesi, Başvekilimizi gelişlerinde gidişlerinde şiddetle alkışlamışlardır.

Kayseriden geçerken

Kayseri 28 (Telefonla) — Elâzığdan dönmekte olan Başvekil B. Celâl Bayar ile Millî Müdafaa Vekili general

(Devamı 4 üncü sahifede)

Atatürkün doğduğu evin etrafı yakında açılıyor

Evin yanında yapılacak olan Selânik Türk konsoloshanesinin inşasına başlanmak üzere

Büyük Önderimizin Selânikte doğduğu tarihî ev

Selânik 28 — Atatürkün doğduğu evin yanında, Türk konsoloshanesinin temel atma merasimi birkaç güne kadar yapılacaktır. Konsoloshanenin inşası mukavelesi imzalanmıştır.

Binanın inşasını iki Yunan mimarı üzerlerine almışlardır.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Fransız - Italyan münasebatı yeniden gerginleşti

Bir Italyan nahiyesinde Fransız mülk sahipleri 48 saat zarfında memleketi terke davet edildi

Nis 28 (A.A.) — Öğrenildiğine göre, İtalyan makamları cumartesi günü Deniz Alpları hududunda kâin küçük bir nahiye olan İsola'nın müdürüne, İtalyada Chastillon ovasında bulunan Fransız emlâk sahiplerinin hududun öbür tarafındaki toprak ve çifliklerini 48 saat zarfında bilâ kayıt ve şart terketmeleri lâzım geldiğini haber vermişlerdir.

Ziraatçilere eşyalarını nakletmeleri, hayvanlarına yer bulmaları için bir ay mühlet verilmiştir. Aksi takdirde askerî makamlar, bu mıntakayı işgal edeceklerdir.

Deniz Alpları valisi keyfiyeti hükûmete bildirmiştir. Bu hâdise, halk arasında büyük bir heyecan uyandırmıştır.

Emniyet Sandığı Kadıköy'de bir aya kadar şube açıyor

Kadıköy şubesi merkez gibi ikrazat yapacak, mevduat kabul edilecek

Emniyet Sandığı, seneden seneye muamelâtı artan ve tekemmül eden millî ve malî müesseselerin en eskilerinden biridir. İstanbul halkı içinde pek az aileler vardır ki şimdiye kadar bu eski ve millî müessesenin müşterisi olmamış olsun.

Emniyet Sandığı, kendi müşterileri arasında mühim bir kısmının Kadıköy, Üsküdar ve civarı halkının teşkil ettiğini gözönüne alarak Kadıköyünde de bir şube açmağa karar vermiş ve Sandık idare meclisi Sandık müdürlüğünün bu teklifini esas itibarile kabul etmiştir.

Sandık idaresi bu maksadla Kadıköyünde kira ile tutmak üzere münasib bir bina aramağa başlamıştır. Muvafık bir bina bulunduktan sonra Sandığın Kadköy şubesi açılacak ve derhal faaliyete geçecektir.

Kadıköy şubesinde - tıpkı İstanbuldaki merkezde olduğu gibi - gayri menkul, mücevherat, tahvilât ve saire üzerine ikrazat yapılacak, mevduat kabul edilecektir.

Sandık müdürlüğü, Kadıköy şubesini açmakla Kadıköy, Üskküdar, bütün hat boyu ve civarlarında oturan halkı İstanbula kadar gelmek ve işlerini takib etmek külfetinden kurtaracaktır.

Kadıköy şubesinin bir aya kadar faaliyete geçeceği tahmin ediliyor. İleride münasib bir arsa bulunursa burada bir de bina yaptırılacaktır. Bu binanın iskeleye yakın bir yerde yapılması tercih edilecektir.

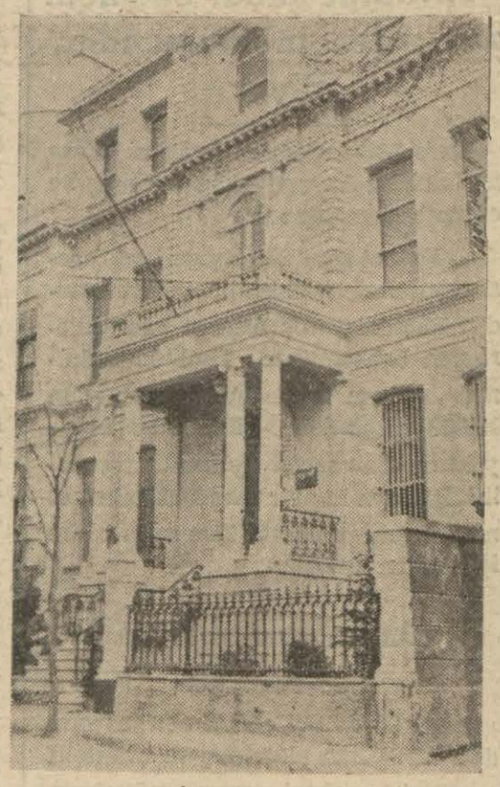

Emniyet Sandığı merkez binası

Dikkatler:

Eser bekliyoruz

İstanbulun imarına dair gazeteler, kilometre murabbalarile kâğıt işgal eden havadis yazdılar. Fakat şu son yıl içinde göze görünür neler olduğunu düşünün: Eminönü ve Sirkecide birer bina yıkıldı; molozlarının kalkması daha bitmedi... Yeni köprü takılıyormuş... Başka?.. Fiilî bir şey akla geliyor mu?...

Belediye faaliyetine geçen şehirleri altı ay aralıkla görmiyenler:

— Vallâhi tanıyamadık... O kadar değişmiş! - derler.

Bizim Ankara da, süratli inkişafı sıralarında böyle hayretler uyandırıyordu. İstanbulda da ayni şeyi isteriz. İtiraf etmeli: Pek lenfavi hareket ediyoruz. Sürate engel neyse o manii kaldırmalı.

MEŞ'UM KADIN

Aşk ve macera romanı

Nakleden: (Vâ - Nû)

Merak ve heyecanla okuyacağınız bu güzel tefrika yakında gazetemizde başlıyor.

Pazartesi konuşmaları

Klâsik nedir?

Yazan **Hasan - Âli YÜCEL**

Altıncı sahifemizde

Plâjda bir pazar akşamı!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

John Simonun nutku Berlinde fena karşılandı

Nutuk Romada derin bir intiba bıraktı, Prag ile Pariste sevinç uyandırdı

Berlin 28 (A.A.) — Alman makamları sir John Simon tarafından söylenen nutku memnuniyetle karşılamamışlardır.

Bu makamlar, Südet Almanlarının hayatî ihtiyaçlarına karşı İngiltere hükûmetinden daha büyük bir anlayış beklediklerini gizlememektedirler. Bu nutkun müfrit Çek unsurlarını teşvik ve takviye etmekten başka bir fayda temin edemiyeceği ilâve edilmektedir.

Çekoslovakya meselesi dolayısile çıkabilecek bir ihtilâfın mahallileştirilmesi güç olacağı hakkında sir John Simon tarafından yapılan beyanat Berlinde teessüfle karşılanmakta ve böyle bir ihtilâfın Çeklerin inatçılığı arttırmalarına sebeb olacağı iddia edilmektedir.

İtalyadaki intiba

Londra 28 — Sir John Simonun nutku, bilhassa beynelmilel ihtilâflarda cebir ve şiddete müracaat edilmesini kayıdsız ve şartsız tenkid ve takbih eden fıkraları, Roma siyasî mahafilinde derin bir teessür uyandırmıştır.

Fransada ise nutuk çok iyi bir intiba bırakmıştır.

Çekler nutuktan memnun

Prag 28 — İngiliz Nazırı sir John Simonun nutku burada büyük bir memnuniyet ile karşılanmıştır. Nutuk, bundan bir kaç ay evvel İngiliz Başvekili tarafından Çekoslovakya hakkında vaki olan beyanatı teyid ve takviye ediyor.

İngiliz ihtarı ne zaman yapılacak

Londra 28 (A.A.) — Siyasî mahfiller, sir John Simonun nutkunu müsaid bir şekilde karşılamaktadırlar. Bu mahfiller, bu nutkun hedefi ecnebi memleketlerine karşı İngilterenin teyakkuzu elden bırakmadığını isbat etmek ve İngiliz efkârı umumiyesine vaziyeti olduğu gibi göstermekten ibaret olduğunu hatırlatmaktadırlar.

Londra hükûmeti ancak, Prag müzakerelerinin seyri hakkında sarih malûmat elde edildiği zaman vaziyetin «hakikî bir ihtar» ı icab ettirdiğini tayin edecektir. Fakat ağlebi ihtimal nazırlar, bu ihtarı siyasî tribünden yapmıyacaklardır.

Yeni bir kanun lâyihası hazırlandı

On sene içinde sahibi çıkmıyan depozito paralar mahallî belediyelere verilecek

Ankara 28 (Telefonla) — On sene içinde sahibi çıkmıyan şirket ve müesseselerdeki depozito paralarının mahallî belediyelere verilmesi hakkında hükûmet bir kanun projesi hazırlamıştır.

Projeye göre su isalesi, havagazı ve elektrik tevzii gibi âmme hizmetlerini ifa etmek üzere teşekkül eden ve bu hizmetleri doğrudan doğruya ifa eyliyen şirket, idare, müessese ve dairelere müşterileri tarafından abone kaydı için depozito akçesi ve saire gibi isimlerle yatırılmış olup, sahiplerine iadesi lâzımgeldiği tarihten itibaren on sene geçtiği halde aranılmamış olan para ve bu mahiyette kıymetler, birikmiş faizlerile birlikte, bu müddetin bitmesinden itibaren altı ay içinde yukarıda bahis mevzuu teşekküller tarafından sahiplerinin isim ve hüviyetleri ve haklarının baliğ olduğu mikdar gösterilmek suretile tanzim edilecek bir cetvel ile mahallî belediyelere verilecektir.

Bu kanunun neşri tarihinde şirketlerle idare, müessese ve daireler elinde bulunup iadesi lâzımgeldiği tarihten itibaren on sene geçen bu gibi haklar hakkında da bu hüküm tatbik edilecektir.

Mahallî belediyelerine cetveliyle birlikte verilecek bu gibi haklar, şirketlerle idare, müessese ve direler tarafından tevdi tarihinden itibaren iki sene müddetle muhafaza ve bu zaman içinde sahip veya varislerini tahkike çalışmakla beraber her sene başı sahipleri adına tebligat yapılacak ve gazetelerle de sahip veya varislerinin belediyeye müracaatları ilân olunacaktır. Bu hükümlere riayet etmiyen şirket, idare, müessese ve daireler vermiye mecbur oldukları parayı üç misli tazminatla birlikte ödemiye mahkûm edileceklerdir.

Proje, neşri tarihinden yürürlüğe girecek ve hükümlerini Adliye, Dahiliye, Maliye vekilleri tatbik edeceklerdir.

Almanya hareket-te geçecek mi?

Salâhiyettar Alman mahafilinin bir tekzibi

Berlin 28 — Salâhiyettar Alman mahafili, Berlin hükûmetinin, Alman sefirlerini vaziyet icab ettirirse Çekoslovakya işlerine müdahale edeceğini nezdine memur bulundukları hükûmetlere tebliğe memur ettiğini katiyetle tekzip etmektedir. Alman sefirleri sadece Çekoslovakyada vaziyetin vehamet kesbettiğini bildirmeğe memur edilmişlerdir.

B. Hitler manevra sahasında

Berlin 28 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Hitler, dün akşam Berlinden hareket ederek manevra yapan kıtaat ile askerî tesisatı teftiş etmek üzere Almanyanın şimali garbîsine gitmiştir. Siyasî Berlin mahfilleri bu seyahat ile Hollanda hududunda istihkâm işleri yapılacağına dair verilen haberler arasında bir münasebet görmektedir.

Yafada nümayişler

Dükkânlar kapalıdır, nakliyat durmuştur

Kudüs 28 — Yafada Arap sebze pazarında atılan bombadan sonra şehirde dükkânlar kapalıdır, nakliyat durmuştur. Araplar nümayişlere devam ediyorlar. Dün Araplar, nümayişler yaparken polis müdahaleye ve silâh istimaline mecbur kalmış, 2 Arap yakalanmıştır. Birçok dükkânlar ateşe verilmiş ve yağma edilmiştir.

Yabancı memleketlerde yaşıyan Almanlar

Ştutgard 29 — Ecnebi memleketlerde yaşıyan Almanların altıncı kongresi dün açılmıştır.

Kongrede bir nutuk irad eden B. Rudolf Hes, Südet meselesini ima ederek Avusturyalıların Almanya ile birleşmek için mücadelelerini hatırlattıktan sonra başka bir millî Alman grupunun millî ve hayatî haklarını istihsal için mücadeleye giriştiğini beyan etmiştir.

Atatürk

Hariciye Vekilini kabul buyurdular

İstanbul 28 (A.A.) — Atatürk, bugün Ankaradan gelen Hariciye Vekili doktor Tevfik Rüştü Arası kabul buyurmuşlar ve uzun müddet yanlarında alıkoymuşlardır.

Büyük Şeften Zonguldaklılara selâm ve sevgi

Afyonlular da Atatürk gününü parlak surette kutladılar

Zonguldak 27 (A.A.) — 26 ağustos Atatürk günü Zonguldaklılar adına sunulan sayğı ve bağlılık tel yazısına Büyük Önder, vali ve Halk Partisi başkanına şu karşılıkla Zonguldak halkını taltif buyurmuşlardır:

«Teşekkür eder ve sayın halka selâm, sevgi ve iyi dileklerimi bildirim. *Kemal Atatürk*

Afyon 27 (A.A.) — Şehrimizin kurtuluş bayramı bugün büyük tezahüratla kutlanmıştır. Afyon, sabahtan beri büyük bayramın sevinci içinde yaşamaktadır. Güzel yıl dönümü münasebetile Atatürke ve büyüklerimize halkın minnet ve şükran hislerile bağlılıklarını teyid eden telgraflar çekilmiştir.

Karsta şiddetli yağmurlar esnasında yıldırımdan bir genç öldü

Kars 27 (A.A.) — Dün yağan şiddetli yağmurlardan şehir dahilinde belediye parkındaki ağaçlar altına sığınan 20 yaşlarında Cafer oğlu İbrahim adında bir genç, altında bulunduğu ağaca yıldırım düşerek ölmüştür.

Son dakika

Fransa - İtalya arasındaki hâdise

Fransız eshabı emlâkine verilen mühlet bugün bitiyor

Nice 29 — Fransız - İtalyan hududu üzerinde kâin olan İzola nahiyesinde dünkü gün sükûnetle geçmiştir. Bu nahiyede 48 saat zarfında Fransız eshabı emlâkini memleketi terketmeğe davet eden İtalyan askerî makamatile Fransız eshabı emlâki arasında hiç bir hâdise olmamıştır. Bugün katî bir mahiyeti haizdir. Zira İtalyan makamatının Fransız eshabı emlâkine memlketi terk için verdikleri mühlet bugün bitiyor. Şimdiye kadar Fransız emlâk sahiblerinden hiçbiri emlâkini terketmeği kabul etmemiştir.

Fransız eshabı emlâki, Fransa Dahiliye Nezaretine bir telgraf çekerek lehlerine tavassut ve müdahalede bulunmasını taleb etmişlerdir.

Ingiliz nazırlarının mühim bir içtimaı

Berlindeki Ingiliz sefiri Londraya davet edildi

Londra 29 — İngiliz nazırlarının yarın yapacakları içtimaa büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Bu mahdud içtimaa başvekil ve hariciye nazırından başka harbiye, bahriye ve hava nazırları da iştirak edeceklerdir.

Berlindeki İngiliz sefiri B. Henderson Londraya davet edilmiştir. Kendisi hükûmete bir rapor verecektir. Bu rapor, yarınki nazırlar içtimaının mevzuunu teşkil edecektir.

Londra 28 — Sayfiyede bulunan İngiliz nazırları bugün Londraya döneceklerdir. Beynelmilel vaziyette bir vahamet hasıl olursa kabinenin içtimaa davet edilmesi muhtemeldir.

Milletler, sulh taahhüdlerine riayet etmek lâzımdır

Amerika Hariciye Nazırı, Hükûmet ve milletlerin taahhüdlerini bozmağa hakları olmadığını söylüyor

Vaşington 28 — Hariciye Nazırı B. Hull, Briand - Kellog paktının imzasının onuncu yıldönümünden istifade ederek, paktı imza eden devletlere harbi kanun harici addetmek hususunda yaptıkları «resmî ve alenî» yemini ve bu pakta 63 milletin iştirak etmiş olduğunu hatırlattıktan sonra sözüne devamla demiştir ki:

— «Harbden muzaffer çıkan bir devletin hiç bir istifade temin etmediği malûm bir şey olduğunu, dünyanın bazı noktalarında harbler devam ettiğini ve harbi medhü sena eden adamların da ortaya çıktığını görüyor ve işitiyoruz.»

B. Hull, paktı imza eden milletleri ve bu meyanda Almanyayı, İtalyayı ve Japonyayı zikrederek demiştir ki:

«Hükûmetler ve milletlerin taahhüd ve mesuliyetlerile alâkadar olmamağa hakları yoktur. Çünkü gerek bir şahsın, gerekse her milletin hayatında kıymetli olan her şeyin himayesi on sene evvel resmen yapılan yeminlerin tutulup tutulmamasına bağlıdır.»

Cebelüttarık önündeki deniz muharebesi tafsilâtı

Aradaki mücadele çok nisbetsizdi, Diaz muhribi Cebelüttarıka iltica etmekle batmaktan kurtuldu

Paris 28 — İspanyol cumhuriyetçi hükûmetine mensub Jojo Luis Diaz ile general Frankoya mensub 10,000 tonluk Kanarias kruvazörüyle üç torpido muhribi arasında vukubulan deniz muharebesi hakkında şu mütemmim tafsilât alınmıştır:

Luis Diaz muhribi, Haverden Barselona giderken sabaha karşı Cebelüttarık açıklarında Kanarias kruvazörile üç muhribin ânî hücumuna uğramıştır.

Muharebe tam 2,5 saat sürmüştür. Luis Diaz muhribi, beş torpille, 28 büyük topa mukabeleye uğraşıyordu.

Muhribin makine dairesine 8 pusluk ağır bir gülle isabet etmiş, ön tarafında da büyük bir güllenin isabetile geniş bir yara almıştır.

Cumhuriyetçi muhrip için ya batmak ve yahut teslim olmak şıkkından başka bir çare kalmamıştı. Makinesindeki ârıza yüzünden Barselona gidemezdi.

Maamafih muhribin kumandanı, son bir gayretle Cebelüttarık limanına iltica etmiştir. Muhripte 20 ölü ve 14 yaralı vardır.

İngilizler derhal yaralı muhribi muhafaza altına aldırmışlardır. Ölülerin cenaze merasimi yarın yapılacaktır. Yaralı tayfalar da derhal İngiliz askerî hastanesine kaldırılmışlardır.

Yüzlerce halk sahilden bu heyecanlı deniz muharebesini takib etmişlerdir.

İngiliz hükûmetinin, İspanyol harbi bitinceye kadar mülteci muhribin hareketine müsaade etmemesi muhtemeldir.

İki tarafın tayyare zayiatı

Valâns 28 (A.A.) — Geçen 1 ikincikânundan 26 ağustos 1938 tarihine kadar Frankistlerin 405, cumhuriyetçilerin 87 tayyaresi düşürülmüştür.

1937 senesi zarfında cumhuriyetçiler ancak 293 düşman tayyaresi düşürebilmişlerdir.

Frankistler geçen aylar zarfında bir çok tayyare kaybetmişlerdir. Temmuzda Frankistlerin 90 tayyare ziyan etmelerine mukabil cumhuriyetçiler 10 tayyare kaybetmişlerdir. 26 ağustosa kadar Frankistler 93, cumhuriyetçiler 18 tayyare kaybetmişlerdir.

Frankistler en çok avcı tayyaresi kaybetmişlerdir. Bu tayyarelerin dörtte üçü hava muharebeleri esnasında, diğerleri hava mitralyözleri ile düşürülmüşlerdir.

Frankonun beyanatı

"Tavassut kabul edemem zira zafer müemmendir„ diyor

Paris 28 — General Franko Havas muhabirine beyanatta bulunmuş ve ezcümle demiştir ki:

— Ecnebi gönüllülerin geri çekilmesi plânınında mühim bir noksan vardır. Plânda yalnız Avrupa gönüllülerinden bahsediliyor. Halbuki hükûmet ordusu saflarında harb eden 12,000 Amerikalı gönüllüden bahis yoktur. Tavassuta gelince nasyonalist İspanya hiç bir tavassut kabul etmedi ve etmiyecektir. Zira zafer bizim için müemmendir.»

B. Daladier sol fırkalar ile anlaştı

Paris 28 — Sol cenah delegasyonu dün iki içtima akdetmiş ve muhtelif partilerin noktai nazarı münakaşa edilmiştir. Müteakiben delegosyon «Memleketin selâmeti ve millî iktisadiyatın kalkınması için istihsalâtı arttırmak lüzum ve zaruretinde kabine ile hiçbir anlaşmamazlık mevcud olmadığına dair» olan ruznameyi ittifakla kabul etmiştir.

Haliçte bir facia

Birmotör sandalı parçaladı bir genç boğuldu

Dün akşam üzeri, Haliçte bir deniz facıası olmuş, bir genç boğulmuş, diğer iki genç te tedavi altına alınmışlardır.

Hasköyde oturan Fethi, Mustafa ve Halil isimlerinde üç genç, dün akşam bir sandal kiralamışlar ve gezmeğe çıkmışlardır. Sandal denizin ortasında iken Osman isminde birinin idaresindeki «İhsaniye» motörü, sandala çarparak parçalamış, üç arkadaş ta denize dökülmüştür. Bunlardan Halil boğulmuş, Fethi ile Mustafa güçlükle kurtarılarak tedavi altına alınmışlardır.

Bir İngiliz nazır muavini istifa etti

Hydepark 28 (A.A.) — Nazır muavini Adolph Berle, istifa etmiştir. Mumaileyh, 15 eylûlde eskisi gibi Kolumbiya üniversitesinde hukuk dersleri verecektir.

Berle, istifanamesinde bu memuriyete zaten muvakkaten tayin edilmiş olduğunu ve kendisini vazifesini yapmış addettiğini hatırlatmıştır. Geçen şubatta nazır Berle, bir İngiliz - Amerikan ticaret muahedesi akdedilmesi için bütün gayretlerini sarfeylediğini işrab etmiş idi.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Asrî batıl itikadlara ihtiyaç var!

En son numara modern bayanlardan «R...»e yolda rasladım. Kocasile beraber yürüyordu. Fakat erkeğin eli kolu bomboş... Kadınınsa, iki elinde iki çanta...

Meseleyi anlıyamadım. Adama şüpheli şüpheli baktım. Esasen sağdan soldan işitmeğe başladım ki, bu son devirlerde, kaba, hoyrat muameleli erkekler moda imiş. Acaba bu zat da kabalığı karısına hamallık ettirecek dereceye mi vardırmış?..

Gene ne olur ne olmaz ben eski terbiyemi bozmadan:

— Müsaade ediniz... Taşıyayım! - diye çantalara davrandım.

İşte o zaman bakla ağızdan çıktı. Meselenin ne olduğunu anladım:

— Fardo iyi imiş... Mahsus taşıyorum...

— Fardo mu?..

Meğer fransızca «yük» mânasına olan kelimeyi kullanıyormuş!.. Filânca moda gazeteleri yazmış: Hollivud artistlerinden bilmem hangi erkek bu usulü çıkarmışmış. Şimdi bütün kadınlar tatbik ediyorlarmış. Yürürken elleri boş gitmyip bir ağırlık taşırlarsa zayıflamak, çevikleşmek için bire birmiş bu!..

Bayan bunları anlatırken, biz kocasile şimşek süratile bakıştık ve gülümsedik. Bilmem o da mı benim gibi düşündü:

.....

Hollivud aktörü mutlaka sıcak bir havada bazı kadın arkadaşlarile gezmeğe çıkmıştı. Biçare, mekkâre katarına dönmüş olacak. Zira kadınların hepsi mantolarını, çantalarını ona vermişlerdi. Artist bu hale fena halde içerlemiştir mutlaka. İntikam almak için düşünmüş:

— Ne yapayım, ne yapayım?

Uçarı oğlan bulmuş usulünü... Ertesi gün bir sürü yüklerle kalabalıkta dolaşmış:

— Niçin hamala vermiyorsunuz? Hizmetçinize ne oldu? - demişler.

Bilgiç bilgiç gülümsiyerek:

— Fardo taşımak zayıflığa birebirdir.. Çok faydasını gördüm... Çevikliğimi ve muvaffakıyetimi buna medyunum...

Bu havadis, beş dakika içinde bütün Amerikada çalkanmıştır. Derken mülâkatlar, mecmualara imzalı yazılar, radyoda konferanslar, ve o günden itibaren dünyanın her tarafında kadınlar yüklendiler yükü!..

***

İşte sinema âlemi, kedi olalı bir fare tuttu. İlk defadır ki, tezhibi ahlâka medar oluyor!

Ah, yarabbi! Başka bir artist çıksa:

— Kavrulmuş soğan kokusunu sindirmek deri için birebirdir... Ben bunun fevkalâde faydasını gördüm; onun için yemeklerimi kendim pişiriyorum! - dese...

Bir üçüncüsü:

— Gençlerle değil, çocuklarla temas, insana neşe, can, ve tazelik verir... Bunu tecrübe ettim... Hayır annelik şefkatinden dolayı değil, sırf bu sebeple çocuklarıma bakıyorum... Onları dadı ellerine terketmiyerek kendim meşgul oluyorum... Bütün tazeliğimi bu usule medyunum! - dese...

***

Bu modern batıl itikadlar da elbette kadınlar arasında yer edecektir.

Eski bir kitapta okudum: «Salı günü hareket edecek gemide yer bulunamıyacaktı. Çok yolcu birikmişti. İki üç muzip salı günü seyahatin uğursuz olduğunu işaa ederek kendileri rahat rahat mevkie yerleştiler.»

Bari eskî kadar akıllı olalım. Doğrusu halkı kandırmak, bazen de iyi şey... «Dürugu maslahat amiz» kabilinden!.

(Vâ-Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Elektrikli havuzlar

Sarayburnunda ve Şemsipaşada yapılacak

Cümhuriyetin 15 inci yıldönümü münasebetile yapılacak fevkalâde merasim ve şenlikler arasında şehrimizdeki tenvirata bilhassa ehemmiyet verildiğini ve bu hususta belediye elektrik işletme idaresi arasında bir anlaşma yapıldığını yazmıştık. Bu anlaşma mucibince elektrik idaresi, yapacağı tesisatın devamlı olmasını temin edecektir. Bu meyanda Sarayburnu ile Şemsipaşada muhtelif renklerde ziya neşreden ve elektrikle müteharrik büyük birer havuz yapılacaktır. Bu havuzun muhtelif renk ziyaları şehrin bu taraflara nazır yerlerinden görülebilecek kadar bariz ve parlak olacaktır. Bu havuzların plânları belediye fen heyeti müdürü B. Hüsnü, fen müşaviri B. Hulki, imar müdürü B. Ziya tarafından hazırlanmağa başlanmıştır. Bu plânlar, şehircilik mütehassısı B. Prost tarafından tasvip edilen proje esaslarına göre yapılmaktadır. Plânlar tekemmül ettikten sonra havuzların inşası bir müteahhide verilecek ve tenvirat tesisatı da elektrik idaresi tarafından yapılacaktır.

Salacak gazinosunda bir yaralanma vakası

Vahdet arkadaşının bıçağını saklarken karnından yaralandı

Evvelki gece Salacak plâj gazinosunda garib bir yaralanma hadisesi olmuştur.

Üsküdarda Atlamataşında oturan ve bir müteahhid yanında ahçılık eden on yedi yaşlarında Rıdvan ile arkadaşları Şükrü ve Vahdet hep beraber, gazinoya gitmişler, oturup geç vakte kadar içki içmişlerdir.

Bu esnada Şükrü ile Rıdvan münazaaya tutuşmuşlar ve Şükrü Rıdvana ağır küfürler sarfetmiştir.

Bunun üzerine hakarete maruz kalan genç, zabıtaya müracaat etmiş, Şükrü de yakalanacağını anlayınca; üzerinde bulunan büyük bir bıçağı Vahdete vererek saklatmak istemşitir. Vahdet bıçağı almak üzere yerinden kalkmış, bıçağı almış, fakat bu sırada da ayağı iskemleye takılarak yuvarlanmıştır. Bu yuvarlanış neticesinde bıçak Vahdetin karnına saplanmış, Vahdet bu şekilde ağır bir yara almıştır.

Zabıta, Vahdeti tedavi altına aldırmış, Şükrü ve Rıdvan da yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Şikâyetler

Böyle dükkâncılık olur mu?

Bay Selim isminde bir zat, Yakacıkta et almak istediğini söylüyor: Kasap, kendisine: «Biraz sonra daha iyi et gelecek. 30 kuruşa kemikli, 40 kuruşa da kemiksiz dana veririm!» demiş. Bay Selim de kendisine itimad etmiş. 40 kuruş bırakmış. Yarım saat sonra dükkân sahibi kendisine sarılı bir paket uzatmış.

«Ben ve ailem paketin içindekini görmek istedik. Açtık. Bir de ne bakalım? Safi kemik! Adam ne dese beğenirsiniz?

«— Bugün de kemikli külbastı yeyin! Ne çıkar! - dedi.

«Biz paranın iadesini istedik. Yahut ta eti kemiksiz vermesini söyledik. Hiçbirine razı olmadı. Üstelik bizi dükkânından da kovdu.

«Bu ne demektir? Yakacıkta bir nizam yok mudur? Esnafın böyle insafsız kısmı, alabildiğine hareket ediyor!»

Caddebostanı gazinosu değil, plâjı kapatıldı

Caddebostanı plâjı, belediye evamir ve nizamatına muhalif hareket ettiğinden dolayı belediyece üç gün kapatılmıştı. Plâjın kapatıldığı yazılırken yanlışlıkla gazinonun da seddedildiği yazılmıştır. Kapatılan gazino değil, plâjdır.

Gazino kapatılmadığına göre hakkında da hiç bir zabıt tutulmamıştır. Tashih ederiz.

İnşaat ruhsatiyesi komisyonu

Bir apartıman için B. Prostun mütalâası soruldu

Şehircilik mütehassısı B. Prost İstanbul ve Beyoğlunun nâzım plânını hazırladıktan sonra şehirde yapılacak yeni inşaatın gerek plân esaslarına, gerek yapı, yollar kanunu hükümlerine aykırı olmaması için belediyede reis muavini B. Ekrem Sevencanın reisliği altında bir komisyon teşkil edilmişti. Bu komisyon, yapılan müracaatlar içinde plân ve kanun hükümlerine uygun ve bunlara tearuz etmiyecek olanları terviç etmekte ve ruhsatiyeler vermektedir. Geçenlerde Beşiktaşta Köyiçinde yapılmak istenen beş katlı bir apartıman için istenilen ruhsatiyenin plâna uygun olup olmadığı tereddüdü mucib olmuş ve B. Prostun fikrini sormuştur. Mütehassıs, böyle bir binanın inşasında bir mahzur görmediğini bildirmiştir. Bunu üzerine ruhsatiyesi verilmiştir.

Dün geceki otomobil kazası

Vahan isminde birinin idaresindeki hususî bir otomobil, dün gece Şişlide evine gitmekte olan tramvay kondüktörlerinden Sadığın ayağına çarparak yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı tedavi altına alınmıştır.

Tramvay durakları

Beyoğlunda iki istasyonun yeri değişti

Tramvay istasyonları çok evvelden tesbit edilmişti. Vakıâ istasyon yerlerinde bazı değişiklikler, ilâveler yapılmış, tramvay şirketi muhtelif makamlar tarafından yapılan teklifler üzerine yeni istasyonlar ihdas etmişti.

Fakat hasıl olan yeni ihtiyaçlar üzerine istasyon yerlerinde yeniden tadilât yapılmasına lüzum görüldüğünden, belediye fen heyeti ile tramvay şirketi memurları birleşerek bütün istasyonların mevkilerini plân üzerinde ve mahallinde tedkik etmişlerdir. Bu tedkikatta bilhassa göz önüne alınan nokta, bazı istasyonlar arasındaki mesafenin çok kısa ve bazılarının da haddinden fazla uzun olmasıdır. Kısa mesafeli istasyonlar arasında arabaların motörleri sık sık durmaktan cabuk zedelenmektedir. Hem bu fennî mahzurun önün almak, hem de halkın menfaat ve ihtiyacını temin tmek için istasyonlardan bir kısmının yerleri değiştirilmiştir.

Ezcümle Galatasaray ile Taksim arasında bulunan Galatasaray ve Parmakkapı istasyonları kaldırılmıştır. Buna mukabil Galatasarayda işaret memurunun bulunduğu noktanın biraz gerisinde ve tam üç yol ağzında bir istasyon tesis edilmiş ve Parmakkapıdaki istasyon yerine de Bursa sokağı önüne bir istasyon tesis edilmiştir. Bir iki gün içinde bu yeni istasyonların yerine işaret konacak ve arabalar bu yeni istasyonlarda durmağa başlıyacaktır. Beyoğlu cihetindeki istasyonlar arasında başka mühim tadilât yapılmamıştır.

Kalamıştaki ahırlar

Kadıköy kaymakamlığı tarafından kaldırılacak

Şehir içinde inek ahırı bulunması belediye tarafından menedildiği halde son zamanlarda Kadıköy ve civarında ahırlar hakkındaki talimatname hükümlerine aykırı olarak bazı kimselerin gayri fennî ahırlarda hayvan muhafaza ettikleri görülmüş ve Kadıköy kaymakamı altı tane ahır seddetmiştir.

Kalamışta da bazı kimselerin etrafı tahtaperdelerle çevrilmiş bir arsada inek, manda ve diğer hayvanlar besledikleri görülmüştür. Bu hususta da Kadıköy kaymakamlığına şikâyetler yapılmıştır. Kadıköy kaymakamlığı, Kalamış, Fenerbahçe ve civarı gibi şehrin en mühim sayfiye yerlerinde bulunan bu gibi ahırları kaldırmağa kati surette karar vermiştir.

Marpuççularda yangın

Marpuççularda Alacahamam müştemişlâtından iki odalı ahşab bir binadan dün öğle üzeri yangın çıkmış, bina kısmen yandığı halde söndürülmüştür.

Yapılan tahkikatta bütün binanın yirmi iki bin liraya sigortalı olduğu anlaşılmıştır.

Zabıta ve itfaiyece ateşin sebebi zuhuru hakkındaki tedkikat devam etmektedir.

Bir çırpıda

Mektepler açılırken...

Bu yakınlarda hergün birkaç kişi bize soruyorlar:

— Şu mektebe girmek istiyorum. Ne yapayım?

— Çocuğumu filânca mektebe yerleştirmek niyetindeyim? Ne zaman ve nereye müracaat edeyim?

— Filân mektebin kadrosu şimdiden dolmuş diyorlar. Halbuki oğlumu oraya vermek istiyorum. Ne yapsam acaba?..

Gazetelere böyle mektepler hakkında fikir soran birçok mektuplar geliyor.

Mekteplerin açılma arifesinde bütün çocuk velileri ve gençlerin öğrenmek istedikleri birçok şeyler vardır.

Vakıâ bazı mektepler gazetelere talebe kabul şartlarına aid ilânlar veriyorlar. Fakat ilân verenler bütün mektepler değildir. Liselerin, ortamekteplerin ve bazı meslek mekteplerinin kabul şartlarını bu ilânlar arasında bulmak mümkün değildir.

Mekteplerin açılma zamanlarında diğer medenî memleketlerde olduğu gibi hareket etmemiz zarurîdir.

Maarif hayatı pek çok ileri gitmiş memleketlerde mekteplerin açılma zamanında ne yaparlar? Maarif idarelerinde bir «Talebe müracaat bürosu» açılır.

Bu müracaat bürosu bir kere her mektebin kabul şartlarını, alacağı talebenin miktarını gazetelerde ilân eder.

Bundan başka bu müracaat bürolarına gelen bütün talebe velilerine gençlere, her mektep hakkında izahat verilir ve hattâ talebenin gireceği mektepte ilk müracaat edeceği memurun ismi ve odası bile söylenir:

— Filân mektebe gideceksiniz. Filânca kata çıkacak, şu numaralı odada, şu isimdeki memuru göreceksiniz... derler.

Bu suretle mekteplerin açılma zamanında kimse de şaşırmaz.

Bu müracaat bürosu için öyle masrafa filân da lüzum yoktur. Bunun için maarifde küçük bir oda ve iyi bir memur kâfidir

Hikmet Feridun Es

Hiç bir esnaf muayenesiz kalmıyacak

Belediye kanunu halkla temas eden bütün esnafın sıkı bir sıhhî muayeneye tâbi tutulmasını âmir bulunmaktadır. Şoförler müstesna olmak üzere bütün esnaf belediye hekimleri tarafından muayene dilmektedir. Fakat bazı esnafın muayene zamanını geçirerek belediye hekimlerine müracaat etmedikleri görülmektedir. Halkın sıhhî vaziyeti ile yakından alâkası olan esnaftan hiç birisinin muayenesiz kalmaması alâkadarlara emir verilmiştir. Bu arada halkla çok teması olan seyyar sebzeci, meyvacı ve emsali esnaf da gayet sıkı muayeneden geçirileceklerdir.

İki kaza

Galatada Kimsesizler Yurdunda yatıp kalkan on dört yaşlarında Asaf, evvelki akşam, Hezaran caddesinden geçerken şoför Agobun idaresindeki otomobilin sademesine uğrıyarak yaralanmıştır.

On beş yaşlarında Reşid isminde birinin idare ettiği bisiklet Bostancı caddesinde beygirle gitmekte olan Kâmil adında birine çarpmıştır.

Bay Amca İncesazda !..

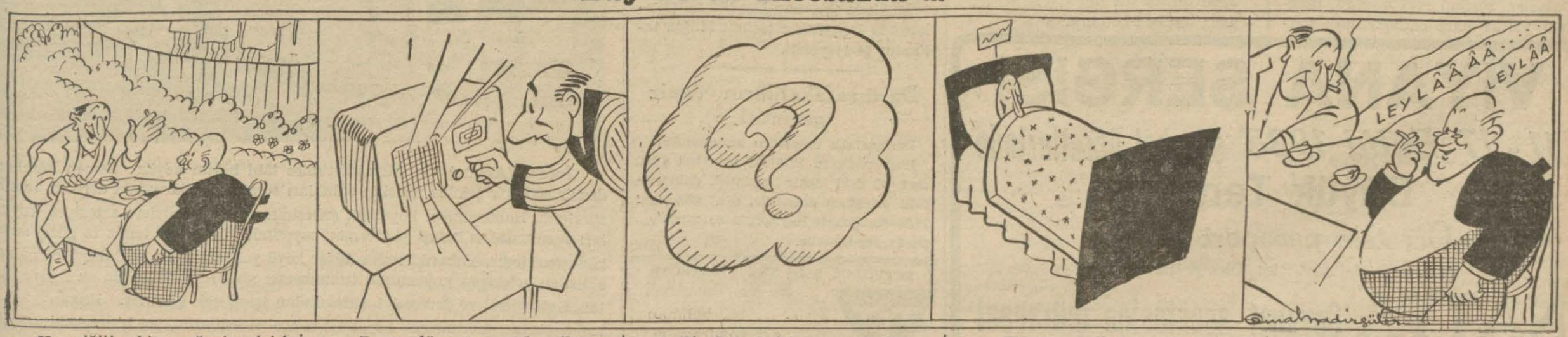

— Her yiğitin bir yoğurt yiyişi vardır, derler bay Amca, meğer her milletin bir de konser deyişi varmış...

... Bunu, dün gece radyo ile oynarken öğrendim. Fakat bir tanesi çok garibime gitti...

... Bir Avrupa istasyonunda konuşan bir kadın konsere ne dese beğenirsin?.. İmkânı yok aklına gelmez...

... Kanser, dedi, kanser!.. Demek orada musiki — Kanser!..

B. A. — Olabilir bayım!.. Her yerde mutlaka baş ağrısı değildir ya!..

Iktisadî ve malî hafta

Avrupada siyasî vaziyetin karışıklığından siparişler azaldı. Yalnız Amerika sanayiinde salâh alâmetleri devam ediyor

Parti gayretkeşliği Fransada o kadar derin kök salmıştır ki ağırbaşlı geçinen bazı devlet adamları bile Fransanın hakikî menafiini göremiyecek bir hale gelmişlerdir. İki sene evvel solcenah partilerinin iştirakile bir halk cephesi teşekkül etti. Sanki Fransa bolluk içinde imiş gibi ilk işi hafta mesai müddetini kırk saate indirmek oldu. Sonra iştira kuvveti nazariyesini tatbike kalktılar.

Buna göre memur ve amele sınıfının maaş ve ücretleri ne kadar arttırılacak olursa o kadar fazla eşya satın alabilecekler. Eşya talebi bu suretle artınca iş hacmi büyüyecek, bundan da hem endüstri, hem de hazine istifade edecek idi!

Ücretler arttırıldı, fakat iştira kabiliyeti artmadı; çünkü ücretlerin yükseltilmesi neticesinde maliyet fiati de artınca, endüstriyeller eşya fiatini o nisbette çoğalttılar.

Bu birinci fiasko idi. İkinci fiasko birincinin tabiî neticesi oldu: Eşya fiatleri yükselince Fransa beynelmilel piyasada rekabet edemez oldu. Mal satılamadı; binaenaleyh ticaret müvazenesi açık gösterdi. Bu açığı kapatmak için yegâne çareyi kambiyoyu düşürmekte gördüler. Frank yekdiğerini müteakib üç defa bölündü. Bu da üçüncü fiasko.

Bu arada azîm servetler muhaceret yolunu tuttular. Kimisi Amerika, kimisi İngiltere, kimisi de Holanda ve İsviçreyi melce ittihaz ettiler. Fransa hazinesi lâzım olduğu nisbette istikraz yapamadı; faiz haddini yükseltti, bu sefer endüstri kredi bulamadı. Hal bu merkezde iken amele sınıfı kambiyonun sukutu nisbetinde yevmiyelerinin arttırılmasını istediler. Grev yaptılar, fabrikaları işgal ettiler. Mahkemelerden verilen tahliye kararlarını hükûmet tatbik edemedi ve saire.

İşte iki senedenberi halk cephesinin yaptığı içtimaî ve iktisadî ıslahat bu neticeleri vermiştir. Garibi şu ki Fransanın bu hale düşmesine sebeb olan démagoguelar hâlâ hatalarını itiraf etmemekte ve iş başında bulunan hükûmetin açılan rahneleri tamir etmek hususunda gösterdiği gayrete de mâni olmaktadırlar. Ahiren Fransız Başvekili Daladier, radyo ile irad ettiği bir nutukta Fransanın iktisadî ve malî elîm vaziyetini izah ederek bunu düzeltmenin yegâne çaresini istihsalâtı çoğaltmakta gördüğünü, halbuki komşu memleketler haftada 60 saat çalışırken, Fransanın beynelmilel vaziyetin böyle karışık bir zamanında yalnız 40 saat çalışmakla iktifa etmesi kabili tecviz olmadığını, binaenaleyh 40 saatlik mesai kanununda tadilât yapmak zaruretini hissettiğini söyledi. İşte bunun üzerine bir kıyamettir koptu Nasıl olur da amele sınıfının bunca mübarezeden sonra istihsal eylediği içtimaî zafer feda edilebilir? Biz böyle bir mesuliyet altına giremeyiz, diyerekten iki nazir istifalarını verdiler. Bunu müteakib komünist ve sosyalist partileri ayaklandılar, o derecede ki Daladier sözünü geri almağa, maksadı, yalnız harb endüstrisinde hafta mesaisini 48 saate çıkarmak olduğunu söylemeğe mecbur oldu.

Şüphesiz ki Fransa sulhperverdir ve Avrupada yeniden bir gaile çıkmamasının âmili, İngiltereden sonra odur. Fakat siyasî teşeddüd, iktisadî teşevvüş Fransayı kemirmekte devam ettikçe dünyanın intizamı bozulmıyacağını kimse temin edemez.

***

Hafta zarfında Franko hükûmeti, ademi müdahale komitesine cevabını verdi. Bu cevab sadre şifa verecek mahiyette değildi. Çekoslovakyada İngiliz mümessili bir şeyler yapamıyor; İtalya - İngiltere münasebatı soğuk. Hulâsa siyasî vaziyet iyi değil. İktisad dünyası da bu vaziyet karşısında eli ayağı bağlı duruyor .

Son neşrolunan istatistiklere göre her tarafta siparişler azalmıştır; yalnız Amerikada bir aydanberi sanayide görülen salâh alâmetleri muntazam bir seyir takibde devam mektedir.

***

Daily Express gazetesinin malî muhabiri Almanyada ahiren ittihaz olunan ve 1940 senesi nihayetine kadar her sene hazineye yüz milyon sterlin raddesinde emanet para temin edecek olan bir tedbirden bahsediyor. Buna göre 1940 senesinde piyasaya çıkarılacak olan ucuz fiatte halk otomobillerine şimdiden işçi sınıfı yazılmakta ve ameleden her hafta asgarî beş mark tevkif olunmaktadır.

***

Memleketimizde esham ve tahvilât vaziyeti

Fransadaki ahval sebebile hafta zarfında Paris borsasında yüzde yedi buçuk faizli Türk borcu tahvilleri yeniden gerilediler. Geçen hafta fiat 343 frank idi. Bu hafta kapanış fiati 331 olarak bildirildi. Buna mütenazır olarak Osmanlı bankası eshamı da 721 franktan 707 franga düştü.

Maamafih Ankara borsasında Ünitürkler yedi buçuk kuruş fazlasile 19,27 lirada kapandılar. İstanbulda da, Ankara fiati üzerine muameleler yapıldı.

Dahilî istikraz kâğıdlarımızdan Ergani 10 para daha yükselerek 96,25 kuruşta kaldı. Sıvas - Erzurum 99,25 de eski fiatini mhafaza ediyor. Merkez bankası 105,75 lirada geçen haftaki gibidir.

Anadolu grupunda tahviller hariç cüzî bir gerileme vardır. Son fiatler şunlardır:

Hisse senedleri	24,75 lira
Tahviller	41 lira
Mümessiller	35,35 lira

Aslan Çimento 9 lirada kaldı. Tramvay 12 lirada 25 kuruş kaybetti. Buna mukabil Bomonti 7,25 lirada 25 kuruş kazandı. Terkos 6,30 liradır; diğer endüstriyel kâğıdlarda bir değişiklik yoktur.

Gayri mübadil bonoları 8,625 kuruşta cüzî surette yükselmişlerdir. Türk altını 1025 kuruşta sabittir.

Mısır Kredi Fonsiyeleri de aşağıdaki fiatlerde kaldılar:

1903 tertibi 104 lira
1911 tertibi 94,50 lira.

VİYANA SERGİSİ
11 - 17 Eylûl 1938 seyahat ücretlerinde
Büyük Tenzilât
Ücretsiz pasaport vizesi
Bilûmum Malûmat için: Türkiye Umum Vekili:
NATTA Seyahat acentesine müracaat
Telefon: 44514 — 44914 — 44915

Atatürk, orduyu tebrik ve takdir buyurdular

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Kâzım Özalp ve maiyeti Elâzığ - Haydarpaşa trenine bağlanmış olan hususî vagonlarile bu sabah erkenden şehrimizden geçmişler ve Kayseride durmamışlardır.

Elâzığa giderken, Kayseride bir müddet durmuş otomobille şehirde ufak bir gezinti yapmış, Belediye gazinosunda bir müddet dinlenmiş, halk mümessillerini de kabul etmiştir. B. Celâl Bayar, memleketin işlerile alâkadar olmuş, şehri istasyona bağlıyan Atatürk bulvarının ağaçlandırılmasını emretmiş, ve yüz bin lirası Belediyeler bankasından istikraz edilip yakında iki bin liraya inşasına başlanacak olan mezbaha ve pastırma imalâthanesi hakkında izahat almış, bunların yanında bir tabakhane inşası muvafık olacağını da işaret ederek muktazi paranın kısmıâzamının İktisad Vekâletince temin edileceğini vadetmiştir.

Atatürkün doğduğu evin etrafı yakında açılıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Konsoloshane binasının inşasile beraber, Atatürkün doğduğu evin etrafının açılmasına ve eski Islahhane caddesinin tanzimine başlanacaktır.

Selânik Belediyesi, Atatürkün doğduğu evi tamamile meydana çıkarmak ve caddeyi açmak için istimlâklerini yapmaktadır. Eski Islhhane caddesi 65 metre uzunluğunda tanzim edilecek, ve genişliği de şimdikinin iki misli olacaktır.

Türk hükûmeti de Atatürkün doğduğu evin etrafında kâin bazı elvleri 3 milyon drahmiye, yani takriben 30 bin liraya satın almıştır.

Bu evler yıktırılacak ve Atatürkün doğduğu tarihî ev parkın ortasında ve yanında da Türk konsoloshanesi bulunacaktır.

Fuar turnuası

Ankra, Trakyayı 5 - 1 İzmir, İstaubulu 7-4 yendi

İzmir 28 (Telefonla) — Fuar kupası müsabakalarına bugün Alsancak stadında devam edildi. Evvelâ Trakya - Ankara muhtelitleri hakem Nuri Bosutun idaresinde karşılaştılar. Ankara muhteliti birinci devrede iki gol attı. Trakyalılar güzel oynamakla beraber tecrübesiz idiler ve iki penaltı kaçırdılar. İkinci devrede Ankara muhteliti üç, Trakya muhteliti de bir şeref sayısı yaptılar. Maç bu suretle (5-1) Ankaranın galibiyetile neticelendi.

Bundan sonra İstanbul ve İzmir muhtelitleri hakem Ahmedin idaresinde karşılaştılar. İlk dakikalarda İzmir muhteliti bir gol yaptı. Birinci devre bire karşı dört golle İzmirin galebesile bitti. İkinci devrede İstanbul takımı daha düzgün oynadı. İzmirli Enver bir çarpışmada bayılarak sahadan çıktı. İkinci devrede her iki takım da üçer gol yaptılar. Neticede İzmir maçı 7 - 4 kazandı.

İzmir muhtelitinin Fuar kupasını alabilmesi için Ankara muhtelitini yenmesi lâzımdır.

Muğlada oynanan Ege liki müsabakasında Doğanspor takımı Muğla takımını (4-1) yendi.

Darüşşafakalıların deniz gezintisi

Darüşşafaka mezunları kurumundan:

Kurumumuzun 29/8/938 pazartesi günü saat 15 deki deniz gezintisi, dairelerin tatil olmaması dolayısile, ayni gün saat 16,30 da Şirketi Hayriyenin 65 sayılı vapurile yapılacaktır.

ERTUĞRUL SADİ TEK TİYATROSU
TEK
Bu gece (SUADİYE) plâjında
KONTAK YAPTI
Yarın gece (TAKSİM ALTINTEPE) de ★

Samsun Gazi Kitap sarayının yeni yıl faaliyeti

Bu sene Kitap sarayında 5426 sı kadın olmak üzere 67226 vatandaş okudular

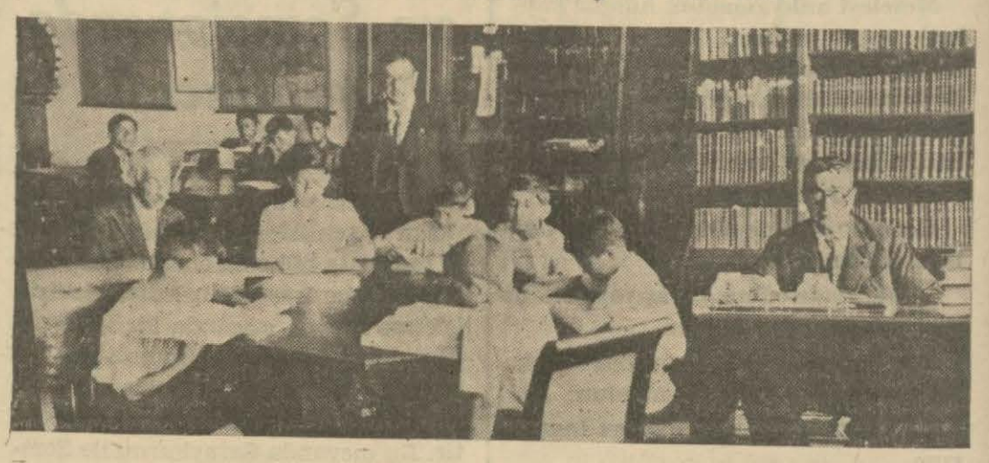

Solda: Her gün kütüphanede kitab okuyan gençler, sağda: Kütüphanenin kıymetli müdürü B. Şefik

Samsun (Akşam) — Gençliği çatısı altına toplıyan kıymetli bir kültür müessesesi vardır: «Gazi Kitap sarayı». 1930 yılında Cümhuriyet Halk Partisinin teşebbüsile Atatürkün millî mücadeleyi hazırlamak üzre 1919 da Samsuna çıkışında misafir edildikleri tarihî binanın alt kısmında kurulan bu değerli kültür evi, sekiz yıldanberi memlekete cidden çok faydalar temin etmiştir. 15 bin cildden fazla kitaba ve birçok kıymetli eserlere malik bulunan bu kitab sarayı, modern bir kütüphanede aranılan bütün evsafı haiz ve her türlü konforu camidir.

Burada kültür yayımı, en son usullere uygun olarak esaslı bir metod dahilinde yapılmaktadır. Tutulan muntazam istatistiklerden öğrendiğime göre, okuyucularının yarısını talebeler, dörtte birini amele ve serbes meslek sahipleri, geri kalan kısmını da öğretmenler, subaylar ve memurlar teşkil ediyor. En çok okunan kitaplar da edebiyat, tarih ve riyaziyedir.

Günler geçtikçe okuyucusu artan bu ilim yuvası her gün dolup taşmaktadır. Kütüphanenin daimî müdavimi olan mektepliler bilhassa lise ve orta okul talebeleri yaz ve kış vakitlerini burada okumakla ve ders çalışmakla geçiriyorlar .

Tutulan istatistiklere göre, bu sene kitab sarayının okuyucu mikdarı 5426 sı kadın olmak üzere 67226 dır. Bunun 2784 ü kız olmak üzere 30109 unu talebeler, 14477 sini öğretmenler, 11739 unu asker ve memurlar, 10901 ini de diğer serbes meslek sahipleri teşkil etmektedir.

Çanakkale Gelibolu'yu 4-1 yendi

Çanakkale (Akşam) — Çanakkale Türkgücü sporcularından mürekkep (70) kişilik bir kafile, Gelibolu'ya giderek, Gelibolu İdmanyurdu futbolcüleri ile bir maç yapmışlardır. Maçta Türkgücü klübü (4-1) galip gelmiştir. Gelibolu sporcuları bu 70 kişilik kafile arkadaşlarına pek samimî davranmışlar ve Halkevi bahçesinde şereflerine bir akşam yemeği vermişlerdir.

Inegöl köylerinde arteziyen kuyuları

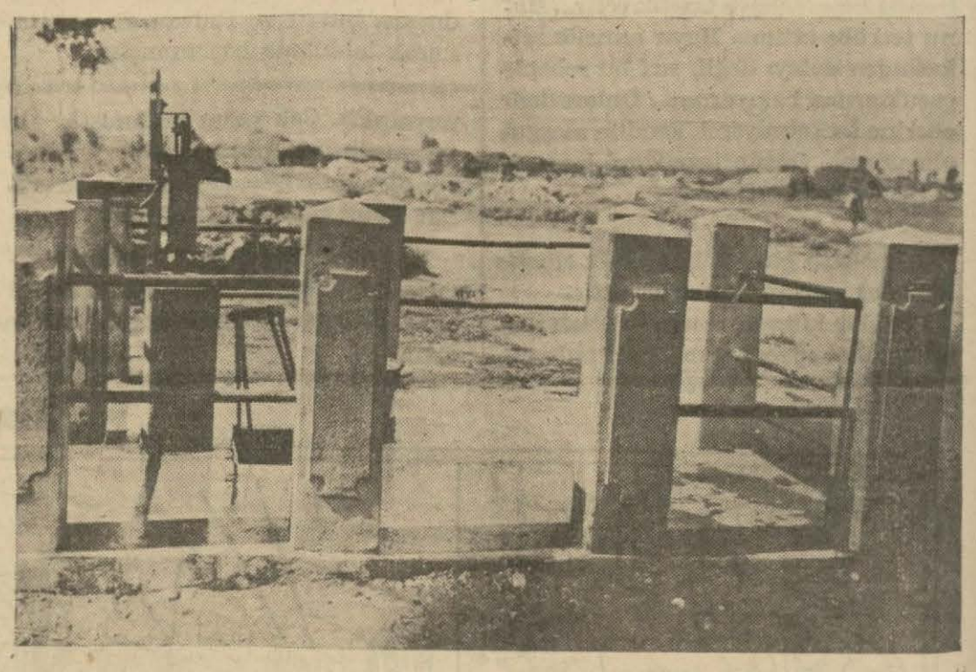

İnegöl (Akşam) — Memleketimize tâbi bütün köyler hemen kâmilen denebilecek bir şekilde içmekte oldukları suları yakınlarındaki dereden temin ederlerdi. Halkevimizin köycülük şubesinin irşadı ve köylere arteziyen kuyuları açan ustaları bulup göndermesi sayesinde köylerimiz temiz ve güzel suya kavuşmaktadır. Yukarıki resim Ağsar köyü yolu üzerinde köylüler tarafından açtırılan arteziyen kuyusunun tulumbasını göstermektedir. Bu su Ankarada tahlil ettirilen ve derecesi 1 olduğundan içimi çok güzeldir. Bugün içinde olduğu gibi bir çok köylerde, bahçe ve bağlarda, yol boylarında arteziyen kuyuları açıp temiz ve gür su meydana çıkarılmaktadır. Sular umumiyet itibarile İnegöl köylerinde 92 - 50 metre arasında çıkmaktadır.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

İzlânda adasında mutedil ıklim mahsulleri yetiştirilecek

Avrupanın Büyük Britanyadan sonra en büyük adası İzlândadır. 1918 senesindenberi müstakildir. Fakat bu devletin şefi ayni zamanda Danimarkanın kralıdır. Nasıl ki İngiliz dominyonlarının, meselâ İrlândanın İngiltere ile alâkası, İngiltere kralının ayni zamanda her dominyonun ayrı ayrı kralı bulunmasından ibarettir.

İzlânda Şimalî Müncemid Okyanusunun dahilinde bulunduğundan erazisinin bir çok kısmı yaz kış kar ve buzlar ile örtülüdür. Bunun için adanın mesahası 102,846 kilometre murabbaı olduğu halde nüfusu yüz bindir. Binaenaleyh kilometre başına bir nüfus isabet ediyor. Nüfusun azlığı şiddetli soğuklardan ve pek az ziraat yapılmasından ileri geliyor.

Halbuki şimdi bu ada Avrupanın en münbit bir noktası haline gelmektedir. İzlândanın erazisi volkaniktir. Hekla, Oskjadja ve Oerafa isminde meşhur volkanları daima lâv saçmaktadır.

Volkanik olmasından Geyser denilen sıcak su çıkaran bir çok membaları, kaplıca ve ılıcaları vardır.

Bu kaynar su çıkaran membaların sayısı 1,100 dür. Bunların mebzül sıcak suları şimdiye kadar bir işe yaramayıp heder olup gidiyordu. İşte şimdi bu sıcak sular borular ile, hususî yapılacak limonluk ve serlere nakledilerek oraları bedava ısıtılacak, binlerce hektarlık mesahasında olacak olan bu tabiî sıcak mahallerde her türlü meyva, sebze ve çiçek yetiştirilecektir.

Bunların hasılatı adanın yüz bin nüfusunu doyurduktan başka Şimalî Avrupada İngiltere ve İskandinavya memleketleri gibi hariçten sebze, meyva ve çiçek celbeden zengin sanayi ülkelerinin ihtiyacını da temin edecektir.

Bu suretle şimalî kutba yakın çorak bir ada Avrupanın mutedil ülkeleri ile sebze, meyva ve çiçek yetiştirmeğe rekabet edecektir.

Dünya cüceleri kongresi yakında Peştede toplanacak

Dünyada 60,000 beyaz cüce vardır. Cüceler kendilerine mahsus bir ülke ve hükûmet kurmak istiyorlar. Zira cüceler kendi iddialarına göre uzun boylu insanlar arasında rahat edemiyorlar. Cüceler, kendilerine mahsus evler, mobilyeler ve saire yapılmasını, cüceler devleti için Macar ovasında bir yer ayrılmasını da istiyecekler

Macaristanın merkezi Peştede yakında bütün dünya cücelerinin kongresi toplanacaktır. Bu toplantı cücelerin ilk beynelmilel toplantısı olacaktır. Böyle garip bir kongre için Macar ülkesinin intihap edilmesinin sebebi dünyada cücesi en çok olan memleketin Macaristan olmasıdır.

Çünkü Macaristanda her yirmi bin nüfusa bir cüce isabet etmektedir. Beyaz ırkın yaşadığı memleketlerdeki cüceler hakkında son toplanan malûmata ve yapılan hesap ve istatistiklere göre beyaz tenli tam 60,000 cüce yaşamaktadır.

Her memlketteki beyaz cüceler Peşteye murahhaslar göndermişlerdir. Peştedeki beynelmilel cüceler kongresini hazırlıyanlar ve davet edenler dahi münhasıran cücelerden müteşekkildir. Bunların başında boyu ancak 80 santimetre olan Julius Gont bulunmaktadır. Bu adam ötedenberi cücelerin büyüklerinden sayılmaktadır. Cücelerin bir çoğu kendisine «Cüceler kralı» ünvanını vermişlerdir.

Beynelmilel cüceler kongresi ilmî ve içtimaî olmaktan ziyade siyasî mahiyettedir. Çünkü burada toplanacak cüceler, kendilerine mahsus bir ülke ve hükûmet istemektedir. Cüceler uzun boylu adamların yaşadıkları yerlerde bir türlü istirahat edemiyorlar.

Bunların oturdukları yüksek sandalyelere tırmanmamak ve kapı zillerini çalmak için sıçramak, geniş karyolada gömülüp kaybolmak mecburiyetinde kalıyorlar.

Kongrede cücelere mahsus memleketin evleri, yolları ve ev eşyası nasıl olacağı hakkında kararlar verilecektir. Çünkü şimdi oturdukları evler kendilerine çok geniş ve yüksek geliyor.

Bunlar kümesten biraz farklı olarak ve bunlara mahsus mobilyelerin de küçücük sandalye ve masalardan mürekkep olmasına ihtiyaç duyuyorlar. Evlerin ve eşyanın büyüklüğü için muayyen mikyaslar konulacak ve buna göre bir çırpıda binalar inşa edilecek ve mobilye yapılacaktır.

Cücelerin boyuna ve ihtiyacına göre evler ve eşya yapıldıktan sonra bunlara mütenasip hükûmet daireleri ve hapisyaneler ve mektepler yapılması tabiî bir şeydir. İşte bu hususiyeti temin için beynlmilel cüceler kongresi dünya cüceleri için bir hususî devlet kurulmasını isteyecektir.

Cücelerin en çok bulunduğu memleket Macaristan olduğundan yeni hükûmetin geniş Macaristan ovasının münasip bir yerinde tesis edilmesine kongre lüzum görecektir.

Kongre içtimaî ve insanî cihetten dahi mühim müzakerelerde bulunarak dikkate şayan kararlar verecektir.

Bazı memleketlerde sirkler ve cambazhaneler için cüce yetiştirmek için fıtreten cüce olmıyan çocuklar küçük yaşta kalıba konularak büyümekten menedilmektedir.

İşte bu vahşiyane usulün bütün dünyada hususî kanunlar ile ilga edilmesini beynelmilel kongre taleb edecektir.

Cücelerin kralı sayılan Julius Gont; beden cihetinden tabiat kendisine hasset göstermiş olmasına rağmen bu noksanı diğer cihetten telâfi edecek evsafı haiz olmaktadır. Son derecede zeki olup ticaret işlerinde büyük bir kabiliyet sahibidir. Ne kadar müteşebbis olduğunu anlamak için Viyanada sırf cücelere mahsus eşya bulunduran bir hususî mağaza açmış olduğunu söylemek kâfidir. Bu mağazada satılan hazır elbiseler, mutfak ve sofra takımları ve masa ve sandalyeler âdeta bebek pazarlarında satılan oyuncak eşyadan farksızdır.

Bu mağazada çalışan bütün müstahdemler de cücedir. Boyu 100 santimetreyi geçen adam burada katiyen istihdam edilemez. Tabiatin ve beşeriyetin ihmal ettiği cüceler kendi kendilerine elbirliği başlarının çaresine bakmak ve huzur ve istirahatlerini temin için koca bir beynelmilel kongre halinde toplanıyorlar.

F.

Kandıra'ya 43,000 liraya memba suyu getirilecek

Kasabanın yolları yapılırken kanalizasyon inşaatına da ehemmiyet veriliyor

Kandıranın uzaktan görünüşü

Kandıranın çalışkan belediye reisi B. İsmet Yelkenci

Kandıra (Akm) — Kandıra günden güne terakki eden kasalarımız meyanındadır. Muntazam bir plân dairesinde imar edilmektedir.

Belediye reisi B. İsmet Yelkenci kasabanın imarı hakkında bana dedi ki:

«Kandıra belediyesinin 934 senesine kadar malî durumu ıslaha muhtaç bir halde idi. Tanzim edilen bütçe ile tahsilât arasında mübayenet mevcuttu. Bu hususta bir misal zikredeyim:

933 yılı bütçesi 10,766, tahsilât ise 5472 liradır. Aradaki büyük fark ve nisbetsizliği tebarüz ettirebilmek mümkündür. Halbuki belediyemizin 937 bütçesi 8452 lira, tahsilât 364 fazlasile 8816 liradır. Buradaki tevazün vaziyeti, belediyenin malî üstünlüğünü açık olarak göstermeğe kâfidir. 938 bütçesi de 9975 liradır.

Kasabayı elektrikle aydınlatmak düşüncemizin en başında gelmektedir. Şunu itiraf edeyim ki evvel emirde memleketimizin daha mühim olan su ihtiyacını temine çalışıyoruz.

Suyun projeleri, Banyındırlık Bakanlığının tasdikine gönderilmiştir' Tasvib edildiği takdirde, Belediyeler Bankasından yapılacak istikraz ve yardımla 43,000 liraya 11 kilometre uzakta ve Soğuksu adı verilen memba suyu font borularla kasabaya getirilecektir.»

Kasaba dahilindeki caddeler 9,5 metre genişliğinde ve gayet muntazamdır. İki yıl zarfında Belediye reisi B. İsmet Yelkencinin gayretile inşa edilen yolların mesahası 17864 metre murabbaıdır. Caddeler yapılırken ayni zamanda kanalizasyon inşaatına da ehemmiyet verilmiştir. Kasabada 1555 metre tulünde kanalizasyon yapılmıştır.

Geceleri caddelerde tenvirat lüks lâmbalarile yapılmaktadır. Evvelce petrol lâmbalarile tenvirat ifa edilirken halk, oldukça müşkilât çekiyordu. Şimdi tenvirat işi de düzenlenmiştir.

İzmit - Kandıra yolunda nakliyata mani olan İzmit - Çubuklu arasındaki yol, vali B. Hâmid Oskay'ın emirleriyle tamir edilmektedir. Bu tamirin yolun mahdud bir kısmına değil, Kandıra ilçesine de teşmili çok muvafıktır. Zira aslında bozuk olan yol, yağmurlar dolayısile gayri kabili nakil bir hal arzedeceğinden, halk İzmit - Kandıra şosesinin tamirinin bütün yola şamil kılınmasını haklı olarak Kocaeli vilâyetinden diliyor.

Köpek ısırdı

Demirci Kerupe isminde biri, Şişlide Bekirin mandırasında çalışmakta iken mandıranın köpeği muhtelif yerlerinden ısırmıştır. Kerupe İtalyan hastanesine yatırılmış, köpek kuduz hastanesinde müşahede altına alınmıştır.

Hamile bir kadın hastaneye kaldırıldı

Kumkapıda Nişancada oturan bayan Hatice, hamile olduğu halde ağır bir şey kaldırmış, bunun neticesi fazla kan kaybettiğinden zabıta tarafından Haseki hastanesine yatırılmıştır.

Rüşvet davası

Üç suçlu yüzer lira kefaletle tahliye edildiler

Döviz kaçakçılığı işini tahkik eden gümrük muhafaza şeflerinden B. Süleymana bin yedi yüz lira rüşvet teklif etmek ve bunun iki yüz lirasını peşin vermekle suçlu içme su şirketi mümessili Lüsyen Jüber ile müstahdemlerinden Sebuh, Ohannes ve Saidin muhakemelerine dün akşam saat on sekize doğru asliye üçüncü ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Müddeiumumî B. Remzi, evvelâ suçlulardan bir kaç sual sordurdu. Ezcümle Sebuh, Ohannes ve Saidin şirketteki vaziyetlerini istizah etti. Jorjun vekili verdiği cevapta, müekkilinin, merkezi Pariste olan ve su işlerile iştigal eden iki şirketin İstanbulda mümessili olduğunu, ayrıca burada Tarsus - Adana - Mersin - Antep şu işleri için B. İrfanla teşkil ettikleri bir şirketin müdürü olduğunu söyledi.

Ohannesle, Sebuhun vekilleri de müekkillerinin şirketle alâkadar olmayıp sadece müstahdem bulunduklarını söylediler. B. Saidin vekili de müekkilinin ayrıca Türk montaj şirketi adiyle bir şirketin mümessili olduğunu, Jorj şirketile aralarında ihtilâf dahi bulunduğunu beyan etti.

Müteakiben iddia makamı, rüşvetin, döviz kaçakçılığı işiyle alâkadar olduğunu, evvel emirde böyle bir kaçakçılık işinin mevcut olup olmadığının tesbiti lâzım geleceğini, bunun da henüz neticelenmediğini beyan ederek işin cürmümeşhud ahkâmı dahilinden çıkarılarak ahkâmı umumiyeye tâbi tutulmasını, her iki şirketin vaziyetlerinin alâkadar makamdan sorulmasını, Ohannes ile Sebuhun şirkette ne suretle çalıştıkları hakkında Galata maliye şubesinde mevcut beyanname suretinin getirilmesini talep etti. Suçlular vekilleri de bu talebe iştirak ile ayrıca müekkillerinin tahliyelerini istediler.

Mahkeme, bir müddet müzakereden sonra müddeiumumilik talebi dairesinde icab edenlerin yapılmasına, mevkuf Said, Ohannes ve Sebuhun yüzer lira kefaletle tahliyelerine karar vererek muhakemeyi talik etti.

Jandarma terfileri

Bu sene terfi eden jandarma subaylarının isimlerini neşrediyoruz

Albaylıktan tuğgenerallığa terfi edenler

Remzi Berkmen, Osman Nuri Sarol.

Binbaşılıktan yarbaylığa terfi edenler

M. İzzet Akın, Abdülfettah Akdoğan, N. Hamdi Ertem, A. Kemal Kılıççöte, Asım Vardar, A. Raik Başer, A. Naci Azat, Mustafa Ören, M. Ziya Tümür, T. Şevki Baykal, H. Tahsin Sungur, N. Asım Batur, Cemil Şimşek, Kadri Şinasi Tosun, M. Kerim İnan, M. Şevket Özüpek, H. Avni Alkur, M. Kemal Koçaker, Burhaneddin Ural, A. Refik Köstem, M. Refik Yılmaz, Abdülkadir Oktay, İbrahim Güneri, Necmeddin Tunçman, Mahmud Pulat, Sakıp Öztürk, Sabahaddin Süter, Salâhaddin Günay.

Yüzbaşılıktan binbaşılığa terfi edenler

Kâzım Dirilgen, Fahri İnan, Ragıp Tunçer, Kemaleddin Okar, Kemal Evgin, Abdülkadir Okyay, Abdülbaki Tekin, H. Tahsin Alkan, A. Kâşif Hatunoğlu, M. Necati Eroğlu, A. Rıza Altan, A. Galip Yüksel, A. Şeyda Akın, Rıfat Şeşen, Abdülkerim Kızılkaya, M. Cemal Yalçın, M. Tevfik Saygın, S. Macid Önat, Necmeddin Öztan, Nuri Tüzün, Hakkı Rodop, Muhtar Adalı, S. Sırrı Korgan, Mustafa Eren, M. Tevfik Erdeniz, Halil Ünver, Ömer Faruk Tunçel, A. Nail Met.

Üstteğmenlikten yüzbaşılığa terfi edenler

Raşit Yılmaz, Fahri Kökçül, A. Rıza Iğdır, İ. Hakkı Öktemer, M. Hulûsi Demirtürk.

Teğmenlikten üstteğmenliğe terfi edenler

Himmet Tezel, İ. Hakkı Akyay, Ali Erten, Necmeddin Yelkenci, Cemal Uzgur, H. Hasan Önal, Hakkı Tanyolaç, Sabri Kutluk, M. Ali İzbul, İhsan Ağrasoy, Niyazi Tangur, Ali Rıza Onursal, Kâzım Doğru, Hasan Öncü, Abdülbaki Yurtaçan, Medeni Tekin, Ömer Öner, Abbas Yavuzdemir, M. Müfit Torkan, Şerafeddin Öğünç, Tevfik Diriksu, Salâhaddin Tayfon, M. Ragıp Köstem.

3. sınıftan 2. sınıf askerî adlî hâkimliğe terfi edenler

M. İrfan Baştüzel.

3. sınıftan 2. sınıf muamele Me. terfi eden

Said Ergün.

5. sınıftan 4. sınıf muamele Me. terfi edenler

Kâzım Dinçer, Nuri Karagözlüoğlu.

4. sınıftan 3. sınıf hesap memurluğuna terfi edenler

Hakkı Baysal, Saffet Berki, Abdullah Türker, Rasim Yücel, Vehbi Erkul, M. Fevzi Şahinoğlu, Mehmed Yazıcıoğlu.

5. sınıftan 4. sınıfa terfi eden

Abdürrahman Tekin.

6. sınıftan 5. sınıf hesap memurluğuna terfi edenler

Mustafa Yalçın, Şerif Ulaç, Ş. Zühdü Üstündağ, Şükrü Yılmaz, Arif Paker, Sabri Selçuk.

7. sınıftan 6. sınıf hesap memurluğuna terfi edenler

Baha Emen, Avni Soylu, Mustafa Önat.

İki cerh vakası

Şişlide oturan rençber Hüseyin ile arkadaşı Hamdi, bir para meselesinden kavga etmişler, Hamdi, Hüseyini çakı ile yaralamıştır.

Davudpaşada oturan Lûtfi polise müracaatla; Çarşıkapıda seyyar satıcılardan Mustafa tarafından döğülüp yaralandığını iddia etmiştir.

Polis, yaralıları tedavi altına aldırmış, yaralıyanları da yakalayıp mahkemeye vermiştir.

Barutgüçlüler dün iki maçta da galib geldiler

Barutgücü genç takımı ile Ateşspor B. takımı dün Barutgücü alanında bir maç yapmışlardır. 7 - 0 Barutgücü genç takımı galip gelmiştir.

Barutgücü B. takımı ile Ateşspor A. takımı arasındaki karşılaşma da 6 - 0 Barutgücü B. takımının galibiyeti ile bitmiştir.

İstinyede 20 fakir çocuğa sünnet düğünü yapıldı

İstinyede köyün ileri gelenlerinin teşebbüsile 20 fakir çocuğun birden sünnet düğünleri evvelki gece yapılmıştır. Köyiçindeki meydanda yapılan bu büyük sünnet düğününe İstinye ve civarındaki bütün halk iştirak etmiş, sabaha kadar eğlenilmiştir.

PAZARTESİ KONUŞMALARI:

Klâsik nedir ?

Ana mefhumları lûgatlardan aramak çok kereler insanı yanıltır. Lûgat kitaplarile bilhassa terimlerin mânalarına erebilmek, şahısları eski fotoğraflarile tanımak gibidir. Lûgatlar, kelimelerin statik hallerini tesbit ederler. Meseleleri basitce halletmek için ve yahud bilgisizliğimizi derhal gidermek gayesile onlardan istifade edebiliriz. Fakat bir davada derinleşmek o davayı etraflı görüp göstermek icap ettiği zaman lûgat kitaplarının, hattâ ansiklopedilerin dar çerçevesinden çıkıp üstünde düşündüğümüz meselenin dinamizmini kavramak bir zaruret olur. Herhangi bir mefhumu bütün hayatı içerisinde ve yaşama seyrini takip etmeden anlamış sayılmamız mümkün değildir.

Klâsik, bu türlü bir mefhumdur. Büyük mütefekkirlerin ve ileri müdekkiklerin görüşlerine göre renk alan, bu görüş zaviyelerinin tesirile genişliği değişen bir tabirdir. Doğuşuna bakılınca edebiyatta ve sanatte klâsik, eski Yunan ve lâtini kendine meşk almak vasfile başlar. Rönesanstan itibaren bu anlayış asırlarca sürer. Fakat klâsizmin, zamanda ve mekânda vahdet esasını yıkarak başlıyan isyan hareketi, İngiliz romantizmi ile eski Yunan muhallet eserlerinden kopup ayrılır. On altıncı asırda bu hareket tahakkuk ettikten sonra İngiltereden Almanyaya intikali on sekizinci asrın ikinci yarımını beklemiştir. Genç Göte ve Şiller, Klopştok - Klopstock'un şahsında eski Yunan edebiyatına isyan etmişlerdi. Fransada bu hareket on dokuzuncu asrı ve en büyük mümessil olarak Viktor Hügoyu bekledi.

Klâsizmin esas kaidelerine tâbi olmak istemiyen, onun dar çemberinden kendini fırlatıp atan bu büyük edebiyat dehaları ancak kendilerinden öncekilere nazaran anti klâsiktirler. Yoksa Şekspir İngiliz edebiyatında, Göte Alman edebiyatında, Hügo Fransız edebiyatında bugün klâsik tanılan birinci sınıf şahsiyetlerdir. Bunun sebebi kabul etmedikleri kaidelere ve esaslara mukabil yeni kaideler ve yeni esaslar kurmuş olmalarıdır. Aristonun meşhur nazariyesini burada hatırlatayım. Onun felsefesine göre varlık bir matiyer ve form teakubudur. Varlığın oluş seyrinde ne sabit bir matiyer ve ne sabit bir form yoktur. Varlığın muayyen bir hali kendinden sonraya nazaran matiyer, fakat kendinden evvele nazaran bir formdur. Ayni suretle klâsik ve anti klâsik, bu manzarayı gösterir. Valeri: Valéry bugünkü Fransız edebiyatının şiirde klâsik tanılan bir adamıdır. Onun klâsik tanılışı kendinden sonraki edebî nesillere nisbetledir. Yoksa kendisi sembolizm mektebinin en parlak zamanında onun büyük mümessili Mallarmé'nin genç çırağı idi.

Bu devam ve münavebe akışını gösterdikten sonra her isyan hareketinin sanatte ve edebiyatta mutlaka klâsik olması lâzım gelmiyeceğini anlatayım. Klâsik, birinci vasıf olarak rasyonel olmalıdır. Büyük inşa ve terkip eseri vücude getirebilmek için büyük ahenk ve büyük muvazenelere ihtiyaç vardır. Esasen akıl bu ahenk ve muvazenenin melekesidir. Onun için muhteşem birer sistem bütünlüğü içinde bizi hayran bırakan eserler, bu bakımdan mükemmel bir makuliyet nümunesidirler. İnsan, Favustü okuduğu vakıt bir dehanın seksen yıl süren haşmetli ömrüne muvazi bir duygu ve düşüncenin hâlâ yıkılmıyan âbidesini seyreder gibidir. Bu eseri sarsıntıdan koruyan en büyük vasıf rasyonel oluşudur.

Şekil: Forme meselesi burada derhal kendini gösterir. Muhtevasi ahenkli olan hiç birşey şekil itibarile çirkin ve perişan olamaz. Onun için sanatte ve edebiyatta form meselesi, esas meselesinden asla ayrı değildir. Bugün için yaşamıyan bir lisan olan eski yunanca ve lâtincede yazılmış muhallet eserler, en ince itinalarla dokunmuş nadide kumaştan yapılma kefenlere sarılmış veya en yüksek mimarî eserleri sayılan mezarlara konulmuş ölülere benzerler. Bu eserleri asıllarından okumak, rasyonel bir kültür terbiyesi almak için hâlâ en verimli bir vasıta ehemmiyetini kaybetmemiştir. Form meselesinde yaşıyan dillere gelince bu dillerdeki hiç bir eser gramer, sentaks ve stil bakımlarından mükemmelliğe ermedikçe klâsik sayılamaz. Kelime tefsirleri istisna edilecek olursa Montainge, Racine, Lessing ana dillerinin en güzelini yazmışlardır. Onun içindir ki, klâsik eserler dil ve stil itibarile formda kemale ermiş eserlerdir. Muhtevası makul ve netice itibarile dünyevî, şekli bakımından muvazene ve ahenklidir.

Millî bir edebiyatın teessüs edebilmesi için klâsiğinin doğmuş olması şarttır. Dünyanın bugün yaşıyan ve hayatının her safhasında ileri sayılan hiç bir milleti yoktur ki, onun klâsiği teşekkül etmemiş bulunsun. İki üç asır önce henüz klâsiği teşekkül etmiyen edebiyatlara tarihte tesadüf edebiliriz. Bunun en güzel misali Rusyadır. Fakat büyük Petro ile uyanma devrine giren bu kütle Puşkinle romantik yoldan edebiyatının kendi klâsiğini doğurmağa muvaffak olmuştur. Bunda dikkate alınacak mühim nokta, sade esas ve form davaları değildir. Bunlar yanında ve o kadar mühim olmak üzere aranacak bir cihet de bu edebiyatların insanî kıymete yükselmiş olmalarıdır. Rus edebiyatında çıkartma çıkarır gibi eski Yunanî kopye edenlerin bulunduğu devirler olduğu halde bunlardan klâsik olanlara ras gelmeyişimiz, onların insanî kıymetlere yükselebilmek için lâzım gelen asliyeti gösterememelerinden ve taklid mertebesini geçip beşeriyete yeni bir duyuş ve görüş vermeğe muktedir olamayışlarındandır.

Çok kısaltarak ve sıkıştırarak anlattığım bu esaslar göstermiştir ki sanatte ve edebiyatta klâsizm, köklü bir medeniyet merhalesidir. Zevk, duygu ve düşünceler - ki kıvamı ve olgunluğu, ahenk ve muvazeneyi göstermesi bakımından bir cemiyet, edebiyatında ve sanatin her şubesinde klâsiğini yetiştirmeği en büyük bir medeniyet işi bilmelidir. Bunsuz ortaçağdan kurtulmak olamaz. Bugünkü dünya kuruluşunun temellerini kendi bünyesinde bulup yaratamıyan hiç bir millet, hakikî ve kuvvetli bir benlik sahibi olamaz. Bütün bu görüşlerimizi kendi edebiyatımıza tatbik etmek ve onu bu bakımlardan tahlil etmek vazifesi karşısındayız.

Hasan - Âli YÜCEL

Bir tayyare filosu kayalara çarpıtı

4 tayyare düştü, 6 ölü 2 yaralı var

Bern 28 (A.A.) — Dün öğleden sonra beş tayyareden mürekkeb bir tarassud filosu Lugano'ya gitmek üzere Dupendorz kampından hareket etmişitr.

Schwyz dağlarında sis yüzünden tayyarelerin dördü kayalara çarparak yere düşmüştür. Tayyarelerden üçünün 6 kişiden ibaret olan mürettebatı ölmüştür. Üçüncü tayyarede bulunan iki kişi ağır surette yaralanmıştır.

Bir yolcu tayyaresi ikiye parçalandı

Londra 28 (A.A.) — Şimalî Atlantik servisine tahsis edilen Albatros tayyaresi yaptığı bir tecrübe uçuşundan sonra dün akşam Hatfield hava meydanında karaya inerken yere çarpmış ve ikiye ayrılmıştır. Tayyarenin pilotile üç yolcusuna bir şey olmamıştır.

Çekiç atmada yeni bir dünya rekoru

Stokholm 28 (A.A.) — Beynelmilel İsveç - Almanya atletizm maçında Alman Blask, çekici 59 metre uzağa atmak suretile bir dünya rekoru tesis etmiştir.

Meksika trenlerine karşı ambargo vaz'ı

Nevyork 28 — Amerika matbuatı, Meksikadan gelen petrollere ambargo konulmasını bütün dünya memleketlerine teklif ediyorlar. Hattâ şimdiden bazı memleketler tarafından Meksika petrollerine konulan ambargo, iyi neticeler vermeğe başlamıştır.

Kız kaçırma

Kumkapı Nişancasında oturan bayan Sabahat, on yedi yaşındaki kızı Ayşenin, Sabri isminde biri tarafından kaçırıldığını iddia etmiştir. Sabri yakalanmış, tahkikat yapılmaktadır .

Trakyada hummalı bir kültür faaliyeti var

İlk okullarda 54.757, orta okullarda da 4181 talebe okuyor

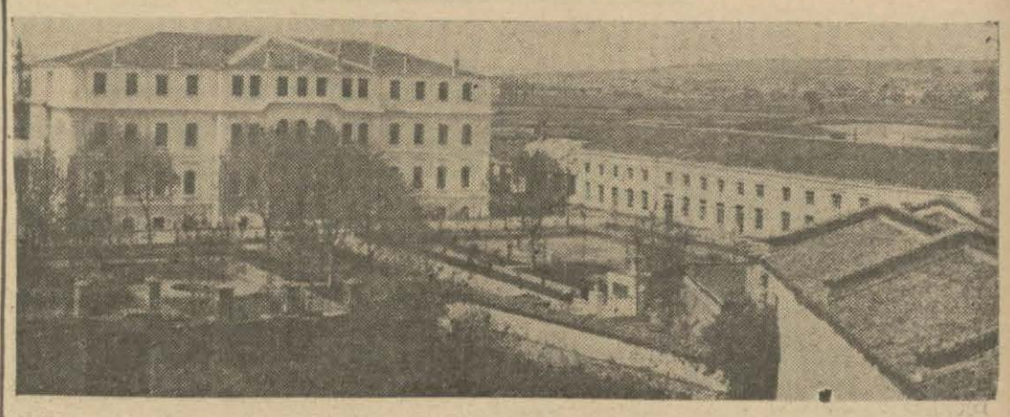

Edirnede Sanatler okulu

Edirne (Hususî muhabirimizden) — Yurdumuzun en verimli bucaklarından biri olan Trakya bölgesinde inkılâbın her yönde yaptığı hamlelerle mütevazin bir halde kültür faaliyetleri de feyizli sonuçlar veriyor.

Trakya bölgesi ilk okulları ile Maarif cemiyeti yurdun bahtiyar bucaklarından biridir. Geçen yıl içinde bu ilk okullara Kültür Bakanlığının kıymetli yardımlarile 97 tane eğitmenlik köy okulu katılmış, bu sayede ilk okullarda okuyan talebenin sayısı geçen yıldan 3896 fazlasile 54,757 ye ulaşmıştır. Bütün bölgelerdeki orta dereceli okullarla Sanat okuluna da şubeler açılarak bu mekteplerde de okuyan talebenin sayısı geçen senekinden 791 fazlasile 4181 e ulaşmıştır.

Bölgede bir lise 7 orta okul bir erkek ve bir kız sanat okulu, kız ve erkek öğretmen okulları vardır.

Okul ve öğretmeni olan her köyde bir okuma odası ve küçük bir kitab evi açılması esas olarak kabul edilmiştir. Umumî müfettişlik köy bürosunun çıkardığı kitapçıkları ve aylık dergisi ile bu kitap evlerini kuvvetlendirmektedir.

Okul ve öğretmeni olmıyan köy çocuklarile üç sınıftan yukarı dört ve beşinci sınıfları olmıyan köylerin çocuklarından daha yüksek sınıfta okumak istiyenlere bu imkânı verebilmek için geçen sene 12 yerde köy yatılısı kurulmuş ve çok iyi neticeler alınmıştır. Gelecek ders yılı başında bunların 21 e çıkarılması için gereken hazırlıklara başlanmıştır.

Edirnede bir ziraat kursu ve küçük ziraat sanatleri okulunda talebe bir buçuk senede yetiştirilmektedir.

Trakya nalbantlarının kursu da İstanbulda Selimiyede Nalband mektebine üç ay müddetle devam etmek üzere açılmış, bu suretle bölgenin bilgisiz nalbantları elinden kurtarılması için ilk ve önemli bir adım atılmıştır.

Edirnede Mimar Sinanın eserlerinden iken haraba yüz tutan Darülhadis ve Darülkura medreseleri aslına tamamile uygun bir şekilde imar edilerek birisinde eski eserler müzesi diğerinde de etnografya müzesi açılmış ve her iki müzenin muhteviyatı ehemmiyetli bir surette arttırılmış ve gezicilerin gezip istifade etmelerine yarıyacak bir hale getirilmiştir.

Eski eserleri sevenler kurumu umumî müfettişliğin himaye ve teşvikleriyle bir kaç senedenberi faaliyette bulunan ve gayesi Trakyanın ve Edirnenin büyük anıdlarını ve sosyal varlıklarını koruma olan eski eserler sevenler kurumu bu yıl da verimli faaliyetler yapmış ve kültürel sahada da geçen yıl bastırmış olduğu Çaka, ve Uluğ Mehmed hanın yarlığı adındaki eserlere bir de Gelibolu tarihini Trakyanın kültür ve tarihine ilâve etmiştir.

Köy kâtipleri

Şimdilik birkaç kazada kâtipler için kurslar açılacak

Köy muhtarlarının muamelâtını yapan köy kâtipleri için köy kursları açılmasına karar verilmiştir. Bu kurslar şimdilik Yalova, Şile, Silivri kazalarında açılacaktır. Bunu müteakib Üsküdar, Sarıyer, Beykoz, Kartal, Çatalca köylerinde de birer kurs açılacaktır. Bakırköy, Eyüp, Beyoğlu kazaları için de müşterek birer kurs açılacaktır. Bu kurslar bir aylık bir müddete tâbidirler.

Kurslarda köy kâtiplerine defter tanzimi, tesçil muameleleri, zabıt tutmak ve köy ihtiyar heyetlerinin kendi kanunî salâhiyetleri dairesinde köylü hakkında verdikleri hükümlere aid ilâmların tanzim sureti vesaire öğretilecektir. Bu kurslara köy kâtiplerinden başka hariçten iştirak edilebilecektir. Kaymakamlar, müddeiumumî muavinleri, idarei hususiye memurları bu kurslarda fahrî olarak malûmat vereceklerdir.

Bir gecenin romanı

Yazan: **Perihan Ömer** Tefrika No. 24

Sen bunu isterken, ne istediğinin farkında mısın? Benim sıcak vücudüm, soğuk mermerlerden daha sağlam olsun, hastalık nedir bilmesin, ihtiyarlık nedir hiç hissetmesin, ölümden daima uzak olsun, lâkin, ince hislerinden bir şey kaybetmesin. Kalbim dünya döndükçe, tatlı halecanlarla çarpsın, âşıklarımın hayran bakışları üzerimden eksik olmasın. Üzüntü, güzel başımın yanından bile geçmesin. Zaman siyah saçlarıma, beyaz çizgisini çizmesin. İşte, istediğin.

Daimî saadetin içinde bunların hepsi var. Lâkin bulabilecek hakikatte, birisi yok. Saadet, dünyada dolaşan kelimelerin yaldızıdır. Biraz parlaklık versin diye icad edilmiş hoş bir şey olduğu için, herkes inanmış. Arıyanlar olmuş, bulamayınca, kader bize kısmet etmedi, demişler. İşte, o zaman bedbaht olmuşlar. Güzel kadın! Eğer gergin alnının vaktinden evvel buruşmasından korkarsan, o yalanı aklından çıkar. Onun ne gelmesini bekle, ne de gitmesinden kork. Zevk iste, çünkü yalnız zevk vardır. Bedbaht olanlar onu doymadan gidenlerdir.

Genç kadın, omuzlarını silkti, müstehzi olmak istiyen, fakat muhabbet dolu nazarlarla adama bakarak:

— Romalı, dedi. Ne için bu kadar uzun söylüyorsun? Sade, bir Romalı gibi ol deseydin kâfi idi. Sizin için hayat, bir kadehin içinde, bir kadının eteğinde, bir kırbacın sesindedir. Benim için öyle değil. Ben o kadar çabuk doymam, Romalı.

Ben, bir kaç parça et yedikten sonra, kuyruğunu sallıya sallıya, dönen bir kaplan değilim. Ben, daima ellerim ileriye doğru uzanmış, gözlerimde yaşlarla, ve yalnız çılgınca ışıklarla ilerlemeğe mahkûmum.

Bence kadın nedir, bilir misin Romalı? Şu eteklerine takıldığınız yumuşak, ılık vücudlü mahlûklar. Gülümsüyorsun, bildiğini zannediyorsun değil mi? Yanılıyorsun, bilemezsin. O, bir külçe hırstır, sönmek bilmiyen bir hırs, üstüne, ne atsan, söndüremezsin. Para at, öteki köşesinden yükselmeğe başlıyan alevler bağırır: Aşk!. Onu da at, öbür taraf: Şefkat, der. Onu da ver, biraz da iztırab ister, gene ver, yoruldum, sükûn, rahat diye inler. Onu da üstüne fırlat, yalvarmağa başlar. Bıktım, biraz helecan, biraz didişmek. Ben de, istiyorum, Romalı. Mütemadiyen istiyorum. Buldukça istiyorum.

— Ne istiyorsun, söyle.

— Seni, seni.. daima seni. Her gün biraz daha fazla seni, ah! Çok istiyorum. Onun için korkuyorum. İçimde, bir his (istediğin olmıyacak, çok kuvvetli isteklerin onlardan daha kuvvetli bir düşmanı vardır. Onları bir darbede kırar) diyor. Korkuyorum, seni kaybetmekten korkuyorum. Petron, yalnız zevk vardır, diyorsun. Söyle, senden sonra, başka neden zevk alabilirim?

Petron gülümsedi, bu, yalnız zevki tanıdığını söyliyen adam da sevilmekten hoşlanıyordu. Hele, bu siyah gözlü kadının sözlerini dinlemek, ona çılgınca bir zevk verdi. Sevgilisini göğsüne çekerken, büsbütün tatlılaşan bir sesle:

— Bir aydır kollarımdasın, lâkin, ilk defa beni sevdiğini söylüyorsun. Emin ol, bu sözler, bütün buselerden daha tatlı idi. Buseyi her dudak verebilir. Lâkin, saadeti hepsi veremez.

— Bak, saadet dedin, halbuki, ona inanmıyordun.

— Unutma ki, ben de insanım, rüya görebilirim. Gel, kader bizi uyandırıncaya kadar, biz birbirimizi uyandırmıyalım. Onun tatlı gidişine kendimizi bırakalım.

Kadını elinden tuttu, hafifçe çekti. Berrak suları şıkırdıyan, geniş havuzun beyaz mermerlerine oturdukları zaman güneş, karanlık bir sevgiden kaçan mahçup bir genç kız gibi kızararak saklanıyor, hafif bir rüzgâr, sinsi bir hırsız gibi yeşil yaprakları ürküterek titriyor, renkli çiçeklerin kokularını çalıp kaçıyordu. Ve bülbül isyan ediyor, rüzgârın gülden çaldığı koku, yanından geçerken, hıçkıra, hıçkıra ağlıyordu.

Petron da coşmuştu. Yolların arasında, karanlıkta ilâhileşen kadına baktı ve ahenkli sesile bir aşk şiiri söylemeğe başladı.

Kadın, gözlerini kapadı. Ve içini çekerek:

— Her seven gibi, senin kollarının arasında ölmeği ne kadar isterdim, dedi.

***

Petron oldukça patırdı ile içeri girdiği halde, kadınlar farkına varmamışlar, teşkil ettikleri daireyi bozmamışlardı.

Adam hayretle baktı. Bu yarı çıplak kadınlar, başları eğik, yere çömeli bir vaziyette ne yapıyorlardı? Fazla dayanamadı:

— Hey.. ne oluyor? diye bağırdı.

Güzel başların hepsi birden kalktı. Bir kaç hayret sadası cevab verdi.

Petron ilerliyerek yere baktı. Ortada ihtiyar bir kadın oturuyor, buruşuk ellerile yerdeki ufak taşları topluyordu.

Petron, gür bir sesle:

— Bunlar nedir, ne oluyor? diye sordu.

Tiksindiren bir gülüşten sonra yerdeki taş ve kemikleri toplıyan falcı kadın cevab verdi:

— Zaman hep tatlı geçmez, bazan onu unutmak lâzımdır. Biz de unuttuk.

— Nasıl unuttunuz?

— Ben, ihtiyar ve çirkin kadın, zamanı, bu güzel yavrulara geleceği göstererek ürkütürken bıraktım. Onlar da, korku içinde kaybettiler.

— Başka türlü, vakit geçiremez mi idiniz?

— Benim için, daha hoş, bunlar için de daha meraklı bir şey bulamazsınız.

Adam hiddetle başını çevirdi, birden gözleri parladı. Bir esireye dayanan sevgilisini görmüştü. Fakat, ona doğru ilerlerken söylendi:

— Rengin ne kadar soluk, gözlerin de yaşlı, ne oldu, neyin var?

Titrek bir ses cevab verdi:

(Arkası var)

Şehir plânı tatbik edilirken...

Istanbulun en fazla değişen semtleri nerelerdir?

Şehir plânının tatbikinden evvel Istanbulun bugünkü halini fotoğrafla tesbit etmeli

Şehir plânının tatbikinden sonra İstanbul belki de tanıyamıyacağımız bir şehir haline girecek. Ancak şehir plânını tatbik ederken, İstanbulu yeni şekline sokarken bize düşen bir vazife vardır: Şehir plânının tatbikile ortadan kalkacak ve yahud yepyeni bir şekle girecek olan İstanbulun birçok semtlerini, meydanlarını, mahallelerini fotoğrafla, sinema ile tesbit etmek...

Meselâ bugün Valide hanı yıkıldı, Eminönü meydanı yepyeni bir şekle girecek.

Acaba bütün bunları yaparken Eminönü meydanının bugünkü şeklini tesbit etmek akla geldi mi? Bu, tarihe vesika bırakmak bakımından çok ehemiyetli bir iştir. Gelecek nesillere, «Eski İstanbul nasıldı? Yeni İstanbul nasıldır» diye göstereceğimiz vesikalar olmalıdır. Bunun için ortadan kaldıracağımız köhne semtleri, yahud tamamile değiştireceğimiz yerleri fotoğrafla iyice tesbit etmemiz lâzımdır.

Bunun için yalnız fotoğraf değil, bugünkü acaip Eminönü meydanının, hattâ birkaç filmini çekip vesika olarak saklamamız çok yerinde bir iştir. Maalesef şimdiye kadar İstanbul değişirken ortadan kalkan manzaraları, ortadan kalkan semtleri böylece tesbit etmek kimsenin aklına gelmemiştir. Otuz sene evvel mevcud olduğu halde, bugün ortadan kalkan veya tamamile değişen birçok İstanbul semtlerinin doğru dürüst resimleri bile yoktur.

Meselâ Direkler arasının direkli şekline aid güzel bir resme ras gelmek hemen hemen imkânsız gibidir.

Belki de bir müddet sonra umumî hapishane yıkılacak, Sultanahmed meydanı bambaşka bir şekle girecek... Oraya yeni binalar yapılacak... Bu ehemmiyetli meydanın bugünkü halini niçin tesbit etmiyelim?..

Beyoğlu semtinin senelerce evvel bomboş bir arazi olduğu söylenir durur, hani bir resmi?

Uzağa gitmeğe lüzum yok. İstanbulda atlı tramvay zamanını gösteren güzel birkaç fotoğraf bile bulamazsınız. O zamanlar fotoğraf da yok mu idi?

Bunun için bugünkü nesil, eski İstanbulu bilmez. Eğer değişen ve ortadan kalkan semtleri fotoğrafla tesbit etmezsek yarınki nesil de, büsbütün değişecek olan bugünkü İstanbulu bilmiyecektir.

Ömrünün elli beş senesini İstanbulda geçirmiş, İstanbulun âşığı ve şehrin eski ve yeni bütün semtlerini çok iyi bilen bir dostumla geçen gün evden çıktık. Maksadımız İstanbulun en ziyade değişen semtlerini, yerlerini, birer birer dolaşmaktı.

Evvelâ Gülhane parkına girdik. Dostum şimdi göklere tırmanan kocaman ağaçlarile âdeta bir orman halinde bulunan Gülhane parkını elile işaret ederek:

— Sen, dedi, meselâ şu orman halindeki parkın eski vaziyetini biliyor musun?

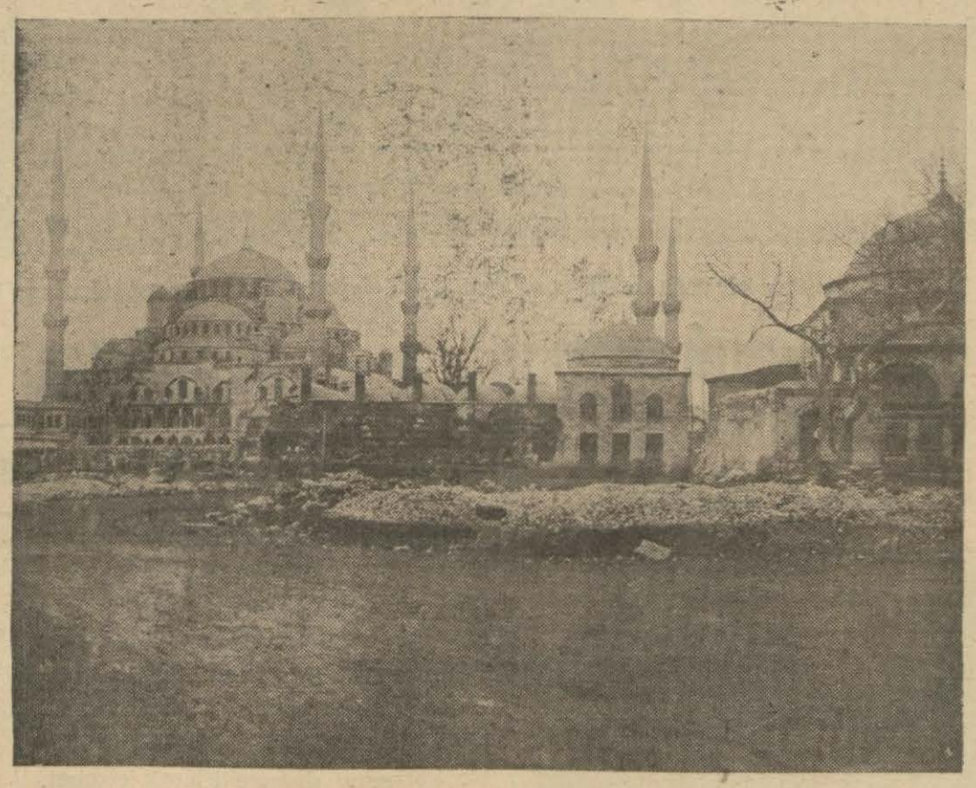

Sultanahmed parkının bundan 25 sene evvelki hali

Cevap verdim:

— Hayır... Nereden bileceğim?..

Arkadaşım çantasını açtı. Bir iki resim çıkardı:

— İşte... Bak... Gülhane parkının eski hali... Çıplak bir arazi... Ötede beride görünen tek tük birkaç ağaç...

Bu resmi gördükten sonra şehrin değişmeden bugünkü halini tesbit etmenin ne kadar faydalı olacağını bir kere daha anladım.

Parktan çıktık. Dostuma sordum:

— Acaba İstanbulun en ziyade değişen semtleri hangileridir.

İstanbulu karış karış bilen arkadaşım cevap verdi:

— İstanbul bukalemun gibidir... Daima değişir. İstanbulda en ziyade değişen semtler hiç şüphesiz Taksim, Ayaspaşa, Lâleli, Fatihdir. Birçoklarının hat boyu dedikleri, Kadıköyünden, Pendiğe kadar olan kıyı da çok değişmiştir.

Buradaki değişiklik çok meraklıdır. Eskiden burada büyük büyük, 20-30 odalı ahşap köşkler, vükelâ konakları vardı.

Bu köşkler ve konaklar gayet kullanışsız, çok adama ihtiyaç gösteren, pek büyük masraflarla idare edilen yerlerdi. Halbuki bugün hat boyu denilen bu kıyı da eski 20-30 odalı ahşap konakların yerini, yeni, kübik, şık, küçük köşkler almıştır.

Kadıköyünden, Pendiğe kadar her sene eski ahşap köşkler yıkılıp, yerlerine yeni, kârgir, şık köşkler yapılıyor.

Eski, harap, kocaman köşkler, yeni, asrî, kübik köşklerin arasında nasıl kalıyor biliyor musunuz? Tıpkı şişman, ihtiyar bir saraylının, yeni nesilden, sporcu, şık kızların arasında kalışı gibi...»

Dostumla Beyoğluna çıkmıştık. O gülümsedi.

— İstanbulun «en kibar semt»i daima değişir. Meselâ senelerce Nevyorkun şehir içinde en kibar halkının oturduğu yerler Broadway'ın arkası ve Hudson nehrinin kenarı olan «River side» caddesidir. «River side» nehir kenarı mânasına da gelir.

Berlinin kibar yatağı Kurfüstün Lamedir. Halbuki İstanbulun kibar semti senelr geçtikçe değişir. Meselâ bir zamanlar Şişli İstanbulun en kibar yeri idi. Birisine sordunuz mu:

— Şişlide oturuyorum!.. Cümlesini âdeta hafif bir iftiharla söylerdi.

Taksimdeki yeni apartıman mahallesi ortaya çıktıktan sonra Şişli en büyük rakibi kazandı.

Bundan sonra da rakip ikileşti. Ortaya Ayaspaşa çıktı...

Şişliden evvel vükelâ ve kibar yatağı olan Nişantaşının yeniden yıldızı parlamağa başladı.

İstanbulun en ziyade değişen semtlerinden biri de Mecidiye köyüdür. Bu köy pek yakın zamana kadar küçük, tahta evlerle dolu iken bugün burada yeni yeni, kübik, asrî köşklere raslanmaktadır.

Bugün İstanbul belediyesi önünde, Şehremanetinde de yeni bir apartıman mahallesi ortaya çıkmıştır. Fakat bütün böyle değişen semtlerin eski halini tesbit etmek bizim için tarihe vesika bırakmak bakımından bir vazife, bir borçtur. Belediyemizin dikkatini celbederiz.

Hikmet Feridun Es

Gülhane parkının eski harab hali

28000 metre yükseğe hazırlanan 2 Lehli tayyareci

Sratosferde canlı bir mahluk açıkta kalırsa 2 - 3 saniyede param parça olur

Varşovadan bildiriliyor: Bir kaç haftaya kadar Lehistanın Tatry namındaki yaylasından stratosfere çıkmak için büyük bir balon havalanacaktır.

Balon 120 metre yüksekliğinde ve 120,000 metre mikâbı hacmindedir. Balonun adı Lehistan yıldızıdır. Siyaha ve beyaza boyanmış olan sımsıkı kapalı kulesinde iki pilot bulunacaktır. Bunlardan birinin adı doktor Markiyeviç, ötekinin de yüzbaşı Burzynskidir.

Bunlar Gordon Bennet kupasına bir çok defalar iştirak etmişlerdir.

Aluminyum ve mağnezyumla karışık hususî bir madenden yapılmış olan balon kulesi, hakikî bir seyyar laboratuvar olacaktır. Kulede havanın hararetini, tazyikini ve hariçteki cereyanları ölçmek için her nevi fennî âletler bulunacaktır. Diğer âletler, otomatik bir şekilde şuaların fotografilerini alacaklardır.

Lehistan yıldızı balonunun zarfı muvellidülma ile dolu bulunacak ve çok hafif olacaktır.

Leh tayyarecileri, bütün irtifa rekorlarını ve ezcümle 22,000 metre yükselen Amerikalı Stevensin rekorunu kıracaklarına kani bulunuyorlar.

Leh tayyarecilerinin bu cüretkârane teşebbüsü, tayyarecilik âleminde derin bir alâka uyandırmıştır.

Amerikalı Stevens te bu uçuşta bizzat hazır bulunacaktır. Belçikalı pofesör Piccard da Lehistana davet edilmiştir. Fakat profesörün bu daveti kabul edeceği şüphelidir. Zira bir kaç hafta evvel Leh pilotlarını bu suud için kendi plânlarını kullanmakla itham etmiştir. İki Leh tayyareci teşebbüslerinin muvaffakıyetle neticeleneceğine ve 28,000 metre yükseleceğine kani bulunuyorlar.

Doktor Markiyeviç 28,000 metre yükseklikte ne gibi fennî tedkikat yapılacağına dair sorulan suallere cevab vererek demiştir ki:

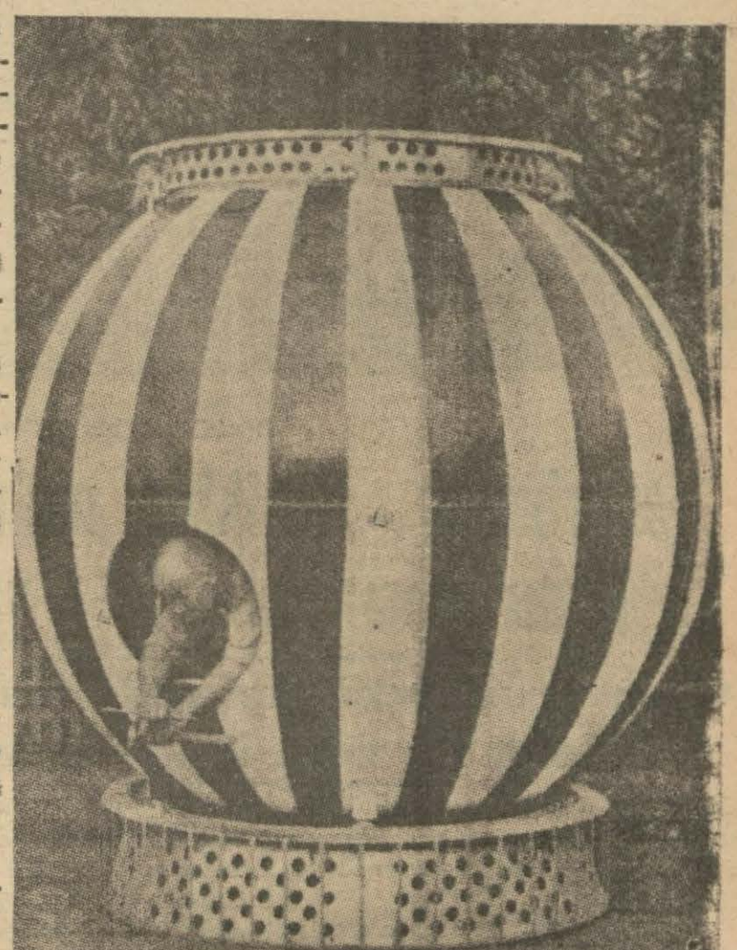

Stratosfere çıkacak olan Lehistanın yıldızı namındaki balonun sımsıkı kapalı pilot kulesi

«— 28,000 metre irtifada insan başka bir âleme giriyor. Böyle bir yükseklikte gökyüzü karadır. Ayni zamanda güneş, ay ve yıldızlar görünüyor.

Bu yükseklite hararet sıfırdan 60 derece aşağıdır. Fakat balon kulesinde o kadar fazla sıcak oluyor ki güçlükle nefes alınabiliyor.

Bu hal, şu suretle izah edilebilir: Stratosferde güneş, ancak bu sahaya giren eşyayı ısıtıyor. İşte bu sebebden dolayıdır ki hususî âletler, kule dahilinde hararet tanzim ediyorlar.

Burada hava, daha doğrusu stratosfer tazyiki sekiz milimetredir. Bunun mânası şudur:

Canlı bir madde stratosfere düşerse derhal patlıyor. Bu patlayış dahilî ve haricî tazyik arasındaki farktan ileri geliyor.

Binaenaleyh içinde bulunduğumuz kulede ufak bir delik hasıl olursa dahilî insan tazyikinden 2 - 3 saniyede paramparça olacağız.

Böyle bir yükseklikte kurtulmak için hiç bir çare yoktur. Şayet balon kulesi yerinden koparak düşecek olur ise ancak yerden 6,000 metre yüksekliğe vardıktan sonra kulenin kapısını açıp paraşütle atlamak icab edre.

Ulaşacağımızı umduğumuz yükseklikte bizim için geniş bir faaliyet sahası açılıyor. Evvelemirde kozmik şuaları tedkik etmek istiyoruz. Zira, bu şuaların biyolojik hayat üzerinde bilvasıta büyük tesirleri vardır.

Stratosfer, meteorolojinin en büyük sırrıdır. Sonra stratosferdeki cereyanları tedkik edeceğiz. Bundan başka stratosferde muhabere tecrübesinde bulunacağız.

Şimdiden 18,000 metreye yükselebilecek olan tayyareler için tedkikler yapılmaktadır. 30,000 metre yükseklikte tayyareler saatte 800 - 1,000 kilometrelik bir süratle uçabileceklerdir.

Bu süratlerin az bir zamanda hakikat olacağına şüphe etmiyorum. Stratosfer yolile bir kaç saat içinde devri âlem seyahatini yapmak kabil olacaktır.»

Bursa halkevinde resim kursu

Resim kursu müdavimleri açık havada resim yapıyorlar

Bursa (Akşam) — Halkevi tarafından açılan resim kursu, mütevazı fakat verimli faaliyetine devam ediyor. Orta mektep resim muallimi bay Kenanın büyük bir liyakatle idare ettiği kurs, yeni bir teşebbüs adımı atarak talebeden bir kısmını Uludağa göndermiştir. Bunlar Uludağın muhtelif yerlerinin yağlı boya resmini yapmak üzere bir hafta «Kayakevinde» kalacaklardır. Talebe, bu müddet zarfında Dağcılık klübünün misafiri olacaktır.

Uludağdaki bu kültür hareketi gençler adasında derin bir alâka uyandırmıştır. Dağda bulunan bir kaç Amerikalı da bu teşebbüsü takdirle karşılamış ve yapılan resimlerden bir kısmının kendilerine satılmasını teklif etmişlerdir.

Apartıman sahipleri!

Boş dairelerinize hemen iyi kiracı bulmak için «Akşam» ın KÜÇÜK İLÂNLARI'ndan istifade ediniz. ★

AKŞAM SPOR

Dünkü spor hareketlerinden üç enstantane: Futbol maçından bir safha - At yarışlarında bir depar - Kotralar müsabakaya başlarken

Fenerbahçe - Beşiktaş muhtelitini Mısır şampiyonu 2 - 1 yendi

Oyun umumiyetle zevksizdi, ikinci devre sinirli bir hava içinde oynandı

Mısır şampiyonu Ennadiyülehli takımı, dün ikinci maçını Fenerbahçe - Beşiktaş muhtelitine karşı oynadı ve (2-1) kazandı.

Takımlar saat 17 de sahaya çıktılar. Ennadiyülehli:

Hasan Zihni - Kâmil Mesud, Ahmed Elvahiş - Murad Fehmi, İsmail Refet, Hüseyin Elfar - Elaşri, Muhtar, Rüştü, Savaf, Lâtif.

Fenerbahçe - Beşiktaş muhteliti, Hakkı ve Fikret gibi en iyi oyuncularından mahrumdu.

Fenerbahçe - Beşiktaş muhteliti: Hüsameddin (F. B.) - Rifat, Faruk (B.) - Mehmed Reşad, Aytan (F. B.), Fyzi (B.) - Naci (F. B.), Muzaffer (B.), Yaşar, Şaban (F. B.), Eşref (B.).

Hakem, Ahmed Adem.

Stadda dört bine yakın seyirci vardı.

Oyuna Mısırlılar rüzgâr altında başladılar. İlk dakikalara müdafilerin çarpık vuruşları yüzünden Mısırlıların kalesi üstüste tehlikeler geçirdi. Santrhaf Refetin ve soliç Muhtarın gayretile Mısırlılar vaziyetlerini düzelttiler. Muhtar muhtelit kalesi önünde Rifat ve Faruğa üstüste ayak koymak suretile Hüsameddini müşkil vaziyete soktu ve muhtelitin kalesi ancak kornerle kurtuldu. Bundan sonra Mısırlıların birkaç akın yaptıklarını muhtelit müdafaasının da lüzumsuz çalımlara kapıldığını görüyoruz.

Mısırlıların birinci golü

12 nci dakikada Mısır sağ bekinin bir vuruşunu sol hafları yakaladı ve durdurmadan solaçığa verdi, solaçığın ani ortalayışı santrforu buldu. Santfor Rüştü de şüt çekecekmiş gibi yaparak müdafaayı aldattı, çalımla geçti ve topu ağlara gönderdi.

Muhtelit bu golden sonra hücuma geçti. Yaşar topu arkası hasım kalesine dönük olarak beklediği için iki güzel fırsatı kaçırdı. Şabanın sıkı bir şütünü kaleci tuttu.

Nacinin uzun çalımlardan sonra ortaladığı toplar, arkadaşları marke olduğu için netice vermiyor.

Kale önüne düşen toplardan biri Mısırlıların kalesini karıştırdı. Bu vaziyette belki netice alınabilirdi. Fakat Eşrefin serbes güreş yapar gibi meydana atılması akının favülle durdurulmasını intaç etti.

Misafirlerin bir akınında Muhtar sağiçe güzel bir pas verdi. Sağiçin şütünü Hüsameddin iyi bir plonjonla kornere attı. Bu sırada Muzaffer oyundan çıktı, yerine Nâzım girdi.

Muhtelit gene hücumda. Naci, Nâzıma bir pas verdi. Nâzım da iki bekin arasında topu Yaşarın önüne yuvarladı. Yaşar yüzünü Mısırlıların kalesine dönünciye kadar kaleci yolunu kesti ve kalesini kurtarmağa muvaffak oldu. Santrforda dünkü muvaffakiyetli oyununu devam ettiremiyen Rüştü çıktı yerine Hani girdi.

Muhtelit muhacimleri uzaktan şüt çekmeğe çalışıyorlar. Fakat hiç biri kaleyi tutmıyor ve devre (1-0) misafirlerin galibiyetile bitiyor.

İkinci devre

Muhtelit ikinci devreye çıkarken Aytanın yerine Ali Rızayı santrhafa almıştı. İlk dakikalarda muhtelit Naci vasıtasile ânî ve güzel bir akın yaptı. Top çok müsaid bir vaziyette Eşrefin önüne geldi. Bu güzel gol fırsatı da çarpık bir vuruşla kaçtı.

Yedinci dakikada Reşad on sekiz pas çizgisi içinde topu lüzumsuz bir şekilde elle tuttu. Hakem derhal penaltı verdi. Mısırlıların en iyi oyuncularından biri olan Refet penaltıyı havadan atarak kaçırdı.

Muhtelitin beraberlik golü

On dördüncü dakikada Mısırlıların haf hattında bir favul oldu. Feyzi uzun bir vuruşla topu Mısırlıların kalesi önüne düşürdü. Yaşarın yakalayamadığı topu Nazım kaptı ve hafif bir plâse ile ağlara gönderdi. Eğer muhtelitimiz biraz antrene, insicamlı ve bir buçuk saatlik nefesi olsaydı belki bundan sonra maçı kendi lehine çevirebilirdi.

Mısırlıların galibiyet golü

Fakat aradan henüz iki dakika geçmişti ki çok üstün bir oyuncu olan Muhtar mükemmel bir akın hazırladı ve takımına galibiyeti temin etti:

Muhtarın uzun bir pası ile top demarke olan solaçığı buldu. Solaçık topu tekrar Muhatra verdi. Muhtar da durdurmadan sağiçe geçirdi. Sıkı bir şüt muhteliti yine mağlûp vaziyete düşürdü.

Maçın bundan sonraki kısmı maalesef anlatılmağa değecek bir derecede değildir. Oyun gittikçe bozuldu. Bazı seyircilerin lüzumsuz bağırışları yüzünden hakem ve oyuncular sinirlendiler. Bir aralık bir amikal maçtan başka bir kıymeti olmıyan oyun bir kupa maçı şeklini aldı. Uçuşan tekmeler arasında Refetle Naci dövüştüler. Hakem ikisini de dışarı çıkardı. Feyzinin yerine Aytan girdi. Bir aralık muhtelit yine on bir kişi oynamağa başladı. Mısırlıların itirazı üzerine vaziyet halledildi. Maç karma karışık bir hal aldığı sırada başka bir hadise çıkmadan 2-1 Mısırlıların galibiyeti ile neticelendi.

Nasıl oynadılar

Maç, seviye bakımından bir gün evvelkine nisbetle çok düşük ve zevksizdi. Bilhassa ikinci devre seyredilemiyecek derecede fena idi.

Ennadiyülehli takımı, oyunu kazanmak azmiyle oynamasına rağmen, müdafaa sistemi takib etmedi. Yalnız kalecilerinin rüzgâr altında oynadıkları birinci devreyi geçirmek için avutlarda ağır hareket ettiği görülüyordu. O kadar...

Müdafaa ve yan hafla kuvvetli bir manzara göstermedi. Sentrhaf Refet iyi, fakat sinirli idi. Takımı sürükliyen hücum hattı, bu hattı da yürüten Muhtardı.

Muhtelit takımda Hüsameddin gollerde hatasızdı. İki bek, Rıfat ve Faruk iyi oynadılar. Haflar, bilhassa Reşad topu çok ayaklarında tuttular. Hücum hattı rabıtasızdı. Naci ve Şaban fazla diribling yaptılar. Yaşar topu yanlış bekledi. Eşref oyunu sadece karıştırdı.

Hakem Ahmed Adem maçı güzel idare etti.

Ulvi YENAL

Boğazı yüzerek geçme müsabakasını Halil (G. S.) kazandı

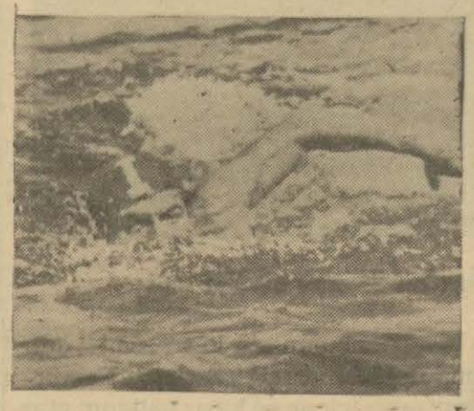

Birinci gelen Halil

Boğazı Bebek ile Salacak arasında yüzerek geçme müsabakası dün sabah saat onda yapıldı.

Bebek Galatasaray lokalinden başlıyan yarışa 28 yüzücü iştirak etti. Müsabıklar içinde Mısır şampiyonlarından Abdülmceid ile Mustafa ve Bulgar Levski klübünden Assen İvanof bulunuyordu.

Yarış çok muntazam ve güzel oldu. Müsabakayı sporcu valimiz B. Muhiddin Üstündağ ve Mısırlı futbolcüler takib ediyorlardı. Boğazın sularını çok iyi bilen yüzücülerimiz, başta Halil ve Mahmud olmak üzere derhal iyi bir avans aldılar.

Heyecanlı ve güzel bir mücadeleden sonra Halil bir gün evvel ilk Boğazı geçme müsabakasında kendisini mağlûb den kardeşi Mahmudu geçerek birinci geldi. Ecnebi yüzücüler içinde en iyi dereceyi altıncı gelen Mısırlı Abdülmecid aldı.

Umumî tasnifin neticesi şudur:

1 — Halil (G. S.) 1 saat 3 dakika 5 saniye
2 — Mahmud (G. S.)
3 — İsmail (Beykoz)
4 — Sadullah (Ortaköy)
5 — Vedad (Beykoz)
6 — Abdülmecid (Mısır)

Müsabakalardan sonra, Salacak gazinosunda B. Muhiddin Üstündağ sporculara bir nutuk söyliyerek mükâfatlarını dağıttı.

Tarabya tenis turnuası

Geçen hafta Tarabya Tokatlıyan otelinde başlıyan tenis turnuasının finalleri dün Tarabyadaki sahada çok kalabalık bir seyirci kütlesi önünde oynandı.

Tek erkek finaline emekdar şampiyonumuz Suadla, Yunanlı tenisci Ksidis kalmışlardı. İki saat süren çok enteresan bir maç neticesinde Suad Yunanlı tenisciyi 6-1, 10-8, 2-6, 4-6 ve 6-4 yenmeğe muvaffak oldu. Son sete kadar maçın neticesini tahmin etmeğe imkân yoktu.

Tek bayan finalini bayan Gorodetski ile bayan Gindorf oynadılar. Neticede bayan Gorodetski maçı 6-1, 6-0 kazandı.

Muhtelit maçının finalinde, bayan Növil ve A. Paton çifti bayan Tomkins ve Binns V. çifti 6-4, 6-1 yendiler.

Çift erkek müsabakasının finali Suad - Bambino çifti ile İbrahim Cimcoz - Armitoge çifti arasında oynanıyordu. Maç beşinci sette (6-6) iken karanlık yüzünden durdurulduğu. Önümüzdeki cumartesi günü bu maç yeniden oynanacaktır.

Kotra yarışı

Başvekâlet kupasını Inge kazandı

Deniz klübü tarafından organize edilen Başvekâlet kupası kotra yarışı dün, evvelce de yazdığımız veçhile Moda, Kınalıada, Yeşilköy, Kınalıada ve Moda arasında 26 millik bir mesafe üzerinde icra edildi. Saat 10,30 da başlıyan müsabakaya kaydolunan on bir kotradan dokuzu iştirak etmişti. Bu kotraların içinde bay Refi Bayarın idaresindeki Yıldız yarışın favorisi idi. Diğer kotralardan Umurbeyi bay Muammer Eriş, Rüyayı bay Zeki Rıza, İparı bay Galip, İngeyi bay İnge, Gizellayı doktor Preys idare ediyorlardı.

Havanın kotra yarışı için çok gayri müsaid olması yüzünden müsabakayı Refi Bayarın güzel kotrası kazanamadı. Fakat dünkü havaya tam mânasile uyan ve çok iyi idare edilen İnge altı saat 7 dakikada birinci geldi. İkinciliği Gizella, üçüncülüğü Yıldız aldılar.

Bu güzel yelken yarışları, önümüzdeki seneler müsaid havalar içinde hiç şüpheiz fevkalâde bir şekilde cereyan edecektir.

Kürek şampiyonası

Beykoz 11 puanla birinci, Güneş 8 puanla ikinci, G. Saray 4 puanla üçüncü oldu

Dün Ahırkapıda yapılan İstanbul kürek şampiyonası büyük bir kalabalık huzurunda çok büyük bir intizamla yapıldı. Bu yarışların kritiğini hafta ortasında aynı sütunlarda yazacağız.

2000 metre mesafe içinde yapılan yarışların teknik dereceleri şunlardır:

MÜBTEDİ SINIFI

Tek çifte:

1 — Beykoz, 2 — Fenerbahçe, 3 — Galatasaray, 4 — Güneş, 5 — Altınordu.

İki çifte:

1 — Galatasaray, 2 — Güneş, 3 — Beykoz.

Dört tek:

1 — Galatasaray, 2 — Güneş, 3 — Beykoz.

KIDEMSİZLER

Tek çifte:

1 — Beykoz, 2 — Fenerbahçe, 3 — Altınordu.

İki çifte:

1 — Galatasaray, 2 — Güneş, 3 — Beykoz.

Dört tek:

1 — Galatasaray, 2 — Beykoz, 3 — Güneş.

Bu sınıfların İstanbul şampiyonasında bir rolü yoktur.

İstanbul şampiyonasında derece alacak yarışlar kıdemli yarışları idi. Ayni zamanda her sene yapılan Türkiye kürek birinciliğini temsil hakkı da İstanbul şampiyonasında dört teki kazanan ekipe verildiği için en heyecanlı yarışlar kıdemlilerin müsabakaları oldu. Yarışlar 2000 metre düz hat üzerinden yapıldı.

Tek çifte kıdemli:

1 — Beykoz Mehmed 9.34 dakika
2 — Altınordu Mustafa 9,59 »
3 — Fenerbahçe Seyfi.
4 — Güneş Ahilya.
5 — Galatasaray Kadri.

İki çifte:

1 — Beykoz Mehmed, Cevdet, Ahmed 8,24 dakika.

2 — Güneş Fazıl, Jojef, Pertev.

3 — Galatasaray Reşad, Fethi, Muzaffer.

Dört tek:

1 — Güneş dümende Melih, kürekte Salahaddin, Ahilya, Nejad, Halit 7,37 dakika.

2 — Galatasaray dümende Reşad, kürekte Ali, Suha, Turgut, İlhan.

Beykoz ve Güneşi aldıkları güzel neticelerden dolayı tebrik ederiz.

DENİZ

Istanbul at yarışlarının sonuncusu da çok güzel oldu

Dün Veliefendi yarış yerinde, at yarışlarının altıncı haftası büyük bir kalabalık önünde yapıldı. Bu sene İstanbulda yapılan yarışların tam mânasile muvaffak olduğunu söylemek vazifemizdir.

Birinci koşu üç yaşındaki yarımkan İngiliz taylara mahsus handikaptı ve mesafe 1600 metre idi. Üç at girdi. Neticede Bay Celâl Bayarın Bintepesi birinciliği kazandı. İbrahim Balcının Alceylânı ikinci, mareşal Fevzi Çakmağın Kopu üçüncü oldu.

İkinci koşu üç ve daha yukarı yaştaki haliskan İngiliz at ve kısraklara mahsustu. Prens Halimin Sun and airi birinci, Noviçi ikinci, bay Asımın Dandisi üçüncü oldu.

Üçüncü koşu iki yaşındaki haliskan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsustu. Mesafesi 1000 metre idi. Birinci Mehmed ağanın Karanfili, ikinci prens Halimin Senyörü, üçüncü bay Mehmed Yıldırımın Yılmazı oldular.

Dördüncü koşu dört ve daha yukarı yaştaki yerli yarımkan İngiliz at ve kısraklarına mahsus handikaptı. Mesafesi 3000 metre idi. Bay Salih Temelin Mahmuresi birinci, bay Fahri Ataçerinin Ceylânı ikinci, bay Nazif Atabayın Mavzikası üçüncü geldiler.

Beşinci koşu dört ve daha yukarı yaştaki yerli yarımkan Arap at ve kısraklara mahsustu. Mesafe 2800 metre idi. Bay F. Vuralın Aldervişi birinci, bay Salih Temelin Musulu ikinci, bay Ahmed Gelişin Ünlüsü üçüncü oldular.

Yukarıdaki beş yarışta da bir gün evvel favori olarak gösterdiklerimizin kazanmış olduklarını kaydetmeden geçemiyeceğim.

A. Atç

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Kibar sevgili

Fahri, bir sigara yaktıktan sonra:

— Niçin saklıyayım, dedi, âşığım... Hem de delicesine âşık... Sevdiğim kadını görseniz bana hak verirsiniz. O ne incelik, o ne zarafet... Çok kibar ve tam sevilecek bir kadın...

Arkadaşlarından biri Fahrinin sözünü kesti:

— Aşk insanın görüşünü değiştiriyor... dedi, insan birisini sevince onun her hareketini beğeniyor, her tavrını güzel, ince, kibar buluyor. Aşkın gözleri çok garibdir.

Fahri:

— Evet... dedi, orası öyle. Aşk bilhassa erkeklerin görüşlerini çok değiştirir. İnsan bir kadını sevdiği zaman onu bambaşka bir gözle görüyor. Size bir hikâye anlatayım.

Benim bir arkadaşım vardı. İsmi de Sami idi. Bir gün haber aldık ki Sami Leman isminde bir kadına deli gibi âşık olmuş. Fakat biz Lemanı tanımıyorduk. Samiye sorduk:

— Sami kuzum... Sevgilin nasıl bir kadın?..

Sami hemen cevab verdi:

— Fevkalâde bir kadın azizim... Fevkalâde bir kadın!.. O ne incelik!.. O ne zarafet!.. O ne söz söyleyiş!.. O ne kibarlık!..

Sami o gün bize sevgilisini medh ede ede bitiremedi. Artık hepimiz Saminin sevgilisinin son derece kibar bir kadın olduğuna adamaklı inanmıştık.

Hattâ henüz yüzünü tanımadığımız bu kadının kibalrlığı bizim aramızda pek meşhur olmuş, bir darbımesel haline girmişti.

Birisinden bahsederken:

— Dehşetli kibar, ince kadın... diyorduk, tıpkı Saminin sevgilisi gibi...

Yahut aramızdan biri mübalâğalı bir nezaket eseri gösterdiği zaman hemen kendisine takılıyorduk:

— Yahu bu ne incelik?.. Saminin sevgilisine rekabet mi ediyorsun...

Tanıdıklardan bir kaçı Saminin sevgilisini görmüşlerdi.

Bize:

— Yahu bu kadını Sami nasıl sevmiş? Öyle güzel müzel değil... diyorlardı.

Biz hemen müdahale ediyorduk:

— Güzel olmayabilir... Fakat son derecede kibar bir kadınmış... Aradan epiyce geçmişti. Zaman zaman Samiye sorardık:

— Senin kibar sevgilin ne âlemde?

— İyi... Teşekkür ederim...

Bir gün Sami ile beraber bir yaz bahçesinde oturuyorduk. O gün Sami biraz telâşlı idi. Sorduk.

— Niçin bugün bir tuhafsın Sami?

Arkadaşımız cevab verdi:

— Sormayınız... Bugün Lemanla buluşacaktık. Randevuma biraz geç gittim. Lemanı bulamadım. Onun için buraya geldim. Muhakkak Leman beni beklemiş, beklemiş. Ben geç kalınca gitmiştir. Kimbilir ne kadar kızdı? Ne kadar hiddetlendi.

Samiyi teselli ettik:

— Aldırma canım... dedik... O kibar kadındır, sana bir şey söylemez.

Sami:

— Vakia kibarlığına kibardır... Fakat ben böyle geç kalınca kızması da hakkıdır.

Biz böyle konuşurken Sami telâş içinde:

— Leman!.. diye seslendi.

Hepimiz dönüp baktık. Lemanı ilk defa görüyorduk. Hakikaten hiç te güzel kadın değildi. Lemon ilerledi. Samiyi görünce:

— Bana bak şaşkaloz!.. Yaptığını beğendin mi?. Seni bekleye bekleye ayaklarıma karasu indi. Nerelerdesin be?.. «Erkenden geleceğim... Hiç seni bekletir miyim sevgilim?» diye beni piyazladın... Hani erken gelecektni.. düzenbaz herif!..

Biz kibar sevgilinin böyle konuşmasına hayretler içinde kalmıştık.

Sami bize:

— Müsade ederseniz biz yandaki masaya geçeceğiz!..

Dedi. Lemanla beraber bitişikteki masaya oturdular.

Sami mütemadiyen:

— Lemanım nonoşum... Vallahi saatim durmuş şekerim... Yoksa geç kalır mıyım?.

Leman Saminin sözünü kesti:

— Ulan bize de mi numara?.. Sen bu numaraları başkasına yap be... Kime yutturuyorsun bu martavalları...

Sami:

— Fakat Lemancığım... diye itiraz edecek oldu:

Leman:

— Bana maval okuma... Vallahi cizlamı çekerim...

— Peki... Peki kızma yavrum...

Sami, Lemanla uzun uzun konuştu. Nihayet kadın:

— Ben tüyüyorum imanım...

Diyerek ayağa kalktı. Bahçeden çıktı, gitti.

Sami tekrar bizim yanımıza döndüğü zaman sorduk:

— Ne oldu? Kızdı mı?

Sami:

— Tabiî biraz sinirlendi, dedi, fakat kibar kadın efendim... Beni gayet ince bir tarzda tenkid etti...

Sami bunu söylerken biz gülmemizi zor zaptediyorduk.

Görüyorsunuz ya.. şu aşk ne garib şeydir. İnsana eski bir külhanbeyi ağzile konuşan bir kadını bile kibar gösterir... Fakat benim sevgilim öyle değil... Dehşetli kibar, ince bir kadındır... Hah işte şimdi geldi.

Fahri hemen sözü kesti. İçeriye sallana sallana bir kadın girmişti.

Fahriye yaklaştı:

— Papas herif!.. dedi, bütün yaptığın dalgaları çaktım... Senin benden başka bir aftosun daha varmış ulan!..

Hikmet Feridun Es

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Receb 3 — Ruzuhızır 116

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	8,48	10,32	5,26	9,10	12,00	1,37
Va.	3,37	5,21	12,15	15,58	18,48	20,24

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Osmanbeyde Şark Merkez, Taksim: İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Beyoğlu: Tünelde Matkoviç, Yüksekkaldırımda Vinkopulo, Galata: Topçular caddesinde Merkez, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Beşir Kemal, Fatih: İsmail Hakkı, Karagümrük: Ahmed Suad, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Asaf, Aksaray: Etem Pertev, Beşiktaş: Halid, Fener: Balatta Hüsameddin, Kumkapı: Belkis, Küçükpazar: Hasan Hulûsi, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Çemberlitaşta Sırrı Rasim, Şehremini: Topkapıda Nâzım, Kadıköy: Pazaryolunda Rıfat Muhtar, Modada Alâaddin, Üsküdar: İmrahor, Heybeliada: Halk, Büyükada: Şinasi Rıza.

Her gece açık eczaneler:
Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarı, Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe ve Anadoluhisarındaki eczaneler her gece açıktır.

İZMİR

ve mülhakatı için AKŞAM gazetesinin tevzi yeri münhasıran İzmirde İkinci Beyler sokak 52 numarada Hamdi Bekir Gürsoylar mağazasıdır. ★

Radyo

29 Ağustos 938 Pazartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,0: Plâkla Türk musikisi, 13,30: Muhtelif plâk neşriyatı, 14: Son.

Akşam neşriyatı: 18,30: Keman konseri: Orhan Borar, piyanoda Şarl Siebert: 1 - Sonate «Sol minör» Eccles, 2 - Valzer: Brahms, 3 - Adajyo und alegro: Korelli, 4 - Dans slav: Dvorak - Krezler, 5 - Noktürn «Mi minör» Şopen, 6 - Heere Kati: Hubay, 19: Rıfat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 19,40: Dans musikisi (plâk), 19,55: Borsa haberleri, 20: Saat ayarı: Grinviç rasathanesinden naklen, 20,02: Hamiyet Yuceses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,40: Hava raporu, 20,43: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev, 21: Saat ayarı: Orkestra: 1 - Manfred: Tonvellin, 2 - Çaykovsky: Panaroma, 3 - Çaykovsky: Vals, 21,30: Fasıl Saz heyeti: İbrahim Uygun ve arkadaşları, 22,10: Ajans haberleri, 22,20: Müzik ve varyete: Tepebaşı Belediye bahçesinden naklen, 22,50: Son haberler ve ertesi günün programı, 23: Saat ayarı: Son.

Avrupa istasyonlar.

Saat 20 de

Berlin 20 plâkla Fransız musikisi — Königsberg (20 - 20,40) Schubert ve Mozart konseri — Saarbrücken 20 fanfar musikisi — Stuttgart (20 - 20,30) plâkla dans musikisi — Belgrad (20 - 23,45) milli program — Budapeşte (20,20 - 20,50) viyolonsel ve piyano konseri — Budapeşte II 20,50 şarkı — Droitwich 20,45 caz musikisi — Florans 20,20 şen musiki — Milâno 20,20 konser — Sofya (19,45 - 20,30) konser — Stokholm 20,30 caz — Varşova 20,30 neşeli musiki.

Saat 21 de

Berlin 21,15 Viyanadan naklen muhtelif konser — Deutschlands 21,10 akşam konseri — Frankfurt ve Stuttgart 21,15 şarkı, piyano ve gitara ile muhtelif sololar — Hamburg 21,10 şarkı, piyano ve orkestra ile muhtelif havalar — Königsberg 21,10 orkestra ile muhtelif havalar — Leipzig 21,10 orkestra ile muhtelif havalar ve kadın sesi ile şarkı — Saarbrücken 21,10 opera parçaları — Viyana 21,10 muhtelif havalar, orkestra kadın ve erkek seslerile şarkılar ve iki piyano — Athlone 21 - 21,30 oda musikisi — Belgrad 21 bir opera — Beromünster (21,40 - 22,20) klâsik orkestra konseri — Budapeşte 21,20 orkestra ile muhtelif havalar — Budapeşte II şarkıya devam ve 21,40 Macar havaları — (21 - 21,55) Wagner konseri ve (21,55 - 22,40) İngiliz musikisi — Kopenhag 21 orkestra tarafından operet parçaları — Paris 21,15 (R. Strauss) un (Salome) operası — Paris (Eiffel) 21,40 konser — Prag II 21,40 İsviçreden naklen klâsik orkestra konseri — Sofya 21 orkestraya devam — Sottens (21 - 21,20) Hind musikisi 21,40 Beromünsterden nakil — Stokholm 21,40 İsviçreden nakil — Varşova neşeli musikiye devam.

Saat 22 de

Berlin ve Viyana 22 programa devam — Hamburg 22 programa devam — Kolonya 22 orkestra ve piyano ile İtalyan musikisi — Leipzig 22 programa devam — Münih 22,20 oda musikisi — Saarbrücken 22,10 kadın sesi ile (Püçini) nin operalarından parçalar — Athlone (22,30 - 23,30) şen saat — Belgrad 22 operaya devam — Beromünster 22 klâsik orkestra konserine devam — Brüksel (22 - 23,30) keman ve piyano soloları — Budapeşte 22 programa devam — Droitwich 22 İngiliz şarkılarına devam — Kopenhag 22,30 orkestra tarafından konser — Londra Reg. (22,30 - 23,25) askeri bando tarafından konser ve şarkı — Paris 22 operaya devam — Paris Eiffel 22 konsere devam — Prag II 22 İsviçreden nakil — Roma 22 şen musiki, 22,30 senfonik orkestra ile opera parçaları — Sofya 22 dans musikisi — Stokholm (22 - 22,20) İsviçreden naklen konser — Toulouse 22,30 salon musikisi — Varşova (22,10 - 22,50) neşeli musikiye devam — Milâno 22 (Lehar) ın (Frasquita) opereti.

Saat 23 de

Viyana 23,30 dan itibaren dans musikisi, şarkı ve muhtelif havalar — Diğer Alman istasyonları Kolonyadan naklen dans musikisi ve muhtelif havalar — Belgrad (23,15 - 23,45) dans — Budapeşte 23,10 çingene musikisi — Droitwich (23,20 - 24,15) İtalyan eserleri — Kopenhag 23,20 Beethoven (Trio) su — Londra (Reg.) 23 askeri bando konserine devam ve 23,25 dans musikisi — Milâno 23 operete devam — Paris 23 operaya devam — Stokholm (23,30 - 24) keman ve piyano konseri — Varşova 23 plâkla klâsik parçalar.

Saat 24 den itibaren

Bütün Alman istasyonları Kolonyadan naklen programlarına saat (4) e kadar devam edeceklerdir — Viyana ve Deutschlands (24 - 1) dans, şarkı ve muhtelif havalar — Budapaşte 24,10 caz musikisi — Milâno 24 dans — Paris 24 operaya devam — Roma 24 senfonik konsere devam, sonra dans musikisi.

RADYOLİN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

her yemekten sonra muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

DİŞİ KORSAN

Tarihî Denlz Romanı

Yazan: İskender F. Sertelli — Tefrika No. 99

Said: "Buraya bir ordu çıkarırsak şehre kolayca girebileceâizl„ dedi

Aryüs heyecanlı, güzel konuşur ve vücudca çok güzel, yakışıklı bir erkekti. Antonyo onun yanında çok sönük ve gösterişsiz kalıyordu. Bereket versin ki, gemide gönül avlıyacak bir kadın yoktu. Eğer Saidin yanında kadın olsaydı, Aryüsün hayatı - kıskançlık yüzünden - çok çabuk tehlikeye düşebilirdi.

Aryüs entrika çevirmekte de Antonyodan üstün bir zekâ ve kabiliyet sahibi idi. Antonyonun en büyük meziyeti, topçuluktan, serî yollu sapan yapmaktan ve seferde buna benzer işlerde yararlık göstermekten ibaretti.

Said:

— Bunların ikisinden de istifade etmeliyim.

Diyordu. Arap korsanları arasında her iki Venediklinin de mevki ve nüfuzu günden güne artıyordu.

Aryüs, Saide Antonyo kadar yakın değildi. Antonyonun babası Saidin vekilharcı gibiydi. Bu münasebetle Said Antonyoya daha fazla muhabbet ve itimad gösteriyordu. Maamafih Aryüs kısa zamanda mevkiini tahkim etmeğe muvaffak olmuştu. Aryüsün çenesi kuvvetliydi. Güzel söz söylemesi sayesinde kendini - yalnız Saide değil - diğer korsanlara da sevdirmişti.

Bir gün Antonyo, Aryüse gizlice sordu:

— Bizansın iç yüzü hakikaten korsanlara söylediğin gibimi dir? Yoksa...

Aryüs lâfın sonunu beklemedn cevab verdi:

— Şüphesiz, söylediğim gibidir. Ne gördümse, aynen anlattım.

— Fakat, ben bunlara inanmıyorum. Çünkü sen ilk dönüşünde Bizansın çok kuvvetli olduğunu söylemiştin. Sonra lâfı değiştirdin. Reisten talimat almış gibi görünüyorsun?

— Hayır.. hayır.. kuvvetlidir, dedim amma, onların kuvveti su üstündeki köpüğe benzer. Muhasara devam ederse, Bizanslılar şehrin kapılarını kendi ellerile açmağa mecbur oalcaklar.

— Erzak tedarik edemiyorlar mı? Neden şehir kapılarını düşmana açmak mecburiyeti duyuyorlar?

— Evet. Erzak ambarları bomboş..

— Ben Bizansta serbes yaşarken (Romanos Portas) tan çok mikdarda erzak sokarlardı şehre. Trakya Bizansı asırlardanberi doyuruyor da. şimdi mi aç bırakacak?

Aryüs o gün bu bahsi yarıda bırakarak, başka bir işle meşgul olmuştu. Antonyo şüpheye düştü. Ve kendi kendine:

— Aryüs, Saidi aldatıyor. Bu işi kurcalayıp hakikati meydana çıkarmalıyım, dedi.

Antonyonun da hakkı vardı. Onun ve babasının mukadderatı Bizans işine bağlıydı. Aryüs hakikati gizliyorsa, Arab donanması bir tehlikeye düşebilirdi. O zaman Antonyo ve babası mahvolacaklardı. Antonyo bunları düşündükçe deli oluyordu. Onun bir emeli vardı: Arablar Bizansı işgal eder etmez, kendisi de Bizansta mühim bir mevki işgal edecek.. imparatordan ve imparator ailesinden intikam alacaktı.

Antonyo, Aryüs gibi, ilk fırsatta memleketine gitmeyi düşünmüyordu. Onun Bizans şehrinde tahakkukunu istediği bir çok emel ve arzuları vardı.

Antonyo, er geç, korsanların Bizansı zapt ve işgal edeceklerinden emindi.

***

Romanos Portasa gönderilen bir keşif kolu

Antonyo, Saide, Bizanslıların Trakyadan yardım gördüklerini ısrarla söyleyince, korsan reisi, Yedikule sahiline bir keşif kolu çıkarmağa karar vermişti.

Bu keşif kolu karadan (Romanos Portas) civarına gidecek ve Bizanslıların bu kapıdan yardım görüp görmediklerini yakından anlıyacaktı.

Arablar karaya çıkmağa taraftar görünmüyorlardı. Bu işi Said üzerine aldı. Maiyetindeki mücahidlerden yüz elli kişi seçerek, bir akşam karanlığında Yedikule sahiline uzandı. Surların dibinden - bugünkü Topkapı civarına uzanan kısmına - gidecekti.

Said bu işi yapmağa hazırlanırken. bir kaç reisten başka bir kimseye haber vermedi.

Hüseyin Abdürrahman isminde bir korsan reisini yerine bırakarak yüz elli mücahidle karaya çıktı.

Şehir dışındaki yolları çok iyi bildiği için, Antonyoyu da yanına almıştı.

Bu, Said için çok tehlikeli bir iş olabilirdi. Fakat, korsan reisi bu keşfi yapmağa mecburdu. Bir kapısı açık ve serbes olan bir şehrin muhasarasından ne çıkardı? Antonyonun dediği gibi, burada - bu vaziyette - on yıl bekleseler, Bizanslılar bir şey kaybetmiş olmıyacaklardı.

O gece gökyüzü yıldızlıktı. Antonyo:

— Korkmayın, diyordu, Bizanslıların sur dışında askerleri yoktur.

Ve emniyetle karadan ilerlemeğe başladılar.

Sahilden biraz uzaklaşınca, ışıkları görünen evlere rasladılar. Evlerin uzağından geçtiler... (Romanos Portas) a yaklaşında kapının önünde bir kalabalık gördüler. Said askerlerile biraz geride duruyordu.

Antonyo Saide:

— Gördünüz mü, emîr? dedi. Kapı açıktır. Ve kapının önünde bir çok erzak yüklü arabalar var. Bu arabalar hiç şüphe yok ki Trakya tarafından geliyor..

Kapının önünde nöbetçiler dolaşıyordu.

Said vaziyeti uzaktan görünce - Bizansa girmiş gibi - sevindi.

— Antonyo! dedi. Buraya bir ordu çıkarsak, şehre kolayca girebileceğiz.

— Ordu ile şehre giremeyiz, emîr! Çünkü surlar burada çok yüksektir ve etrafında büyük uçurumlar vardır. Fakat, bu cihetinden de şehri muhasara edersek, o zaman Bizanslılar dört çevreden sarılmış ve şehirde kapanıp kalmış olurlar.

Şehir dışında ve surlardan beş yüz adım kadar garbindeki ormanın ağzında durdular.

Korsanlar (Romanos Portas) yolunu buradan kesebilirlerdi. Said:

— Geceyi burada geçirelim, dedi, yarın Bizanslılar bizi buralarda görürlerse, ordu ile burasını da sardığımızı anlayıp kapıyı kapamağa mecbur olurlar.

Antonyo asker değildi.. ilk bakışta cazib ve makul görünen bu fikrin sonu nereye varacağını tahmin edemedi.

Geceyi ağaçlıklar arasında geçirdiler.

Said o gece şehrin bu açık kapısına bir baskın yapmayı bile düşünmüştü. Fakat, arkada kendisine yardımcı gelecek asker olmadığından, bu arzusunu güçlükle yenebildi. Sabaha kadar uyuyamadı.

Saidin bir endişesi vardı: Bizanslılar, Arabların sadece bir keşif kolundan ibaret olduğunu anlıyacak olursa, surlardan asker çıkarmaları ihtimali çok kuvvetliydi. Bizanslılara kalabalık, kuvvetli görünmek gerekti.

***

Ertesi sabah ilk yolcu kafilesi şehre girerken..

Şehir dışındaki evlerin ışıkları sönüyordu.

Ortalık ağarmıştı.

Uzaktan şehre doğru gelen ilk yolcu kafilesini gören Said:

— Hazır olun arkadaşlar! dedi. Şunları çevirelim..

Mücahidler susamışlardı.

Ağaçlıkların arasında bir kuyu gördüler.

(Arkası var)

Üşütmenin, Grip, Nezle Baş ve Diş ağrılarının kat'î ilâcı KESKİN KAŞELERİDİR Bahçekapı SALİH NECATİ

NURKALEM

Kurşun Kalem Fabrikasında her nevi kalem imal edilmektedir.

Mümasili ecnebi kalemlerine çok faiktir.

Fiatleri ecnebi kalemlerinden % 50 ucuzdur.

Kurşun kalemler:

Süperyör Timsahlı	
301 - 2	Mektepli
1205	Altı derece sertlikte
Not	
1011	Marangoz kalemi
99	Taşçı kalemi En iyi cins
Dağdelen	15 derece sertlikte

Kopya kalemleri:

299	Ulus
701 - A	Yumuşak
701 - B	Orta Sert
701 - C	Sert
71 - A. B. C.	Eyi cins Üç dereceli
702 - A.B.C.D.E.	Beş Renkli
702 - A. B.	Mavi - Kırmızı
72 - A.B.C.D.E.	Beş renkli Eyi cins

Pasteller

1315	6 Renkli
1325	12 Renkli
1301	12 Renkli Eyi cins
	24 Renkli Eyi cins
901	Kırmızı - Mavi
Stabilli	12 Renkli eyi cins
»	24 Renkli eyi cins
Dermetograf	Üç renkli kalem
311	Grafit ve renkli Minlen
231 - 232	Kırmızı ve Mavi tebeşir

Çeşitlerimizi her kırtasiyeciden isteyiniz

Nurkalem Ltd. Şirketi

İstanbul, Sirkeci
Mühürdar zade Han No. 1 - 2

Yalnız

EVİNİZDE

değil

CEBİNİZDE

bile

Bir şişe

bulunmalı

NERVİN

ASABÎ ÖKSÜRÜKLER
BAŞ DÖNMESİ
BAYGINLK
ÇARPINTI
UYKUSUZLUK ve

SİNİRDEN

ileri gelen bütün

Rahatsızlıkları

İYİ EDER

ÜNİVERSİTE KİTABEVİ

İstanbul, Ankara caddesi, 72

ARTTIRMA, EKSİLTME VE İHALE KANUNU ŞERH VE İZAHLARI

Kanunu alâkalandıran diğer kanun, nizamname, mütalâa ve emirleri dahi muhtevidir.

Yazan: MÜMTAZ TARHAN

İstanbul İrat ve servet vergileri müdürü.

Fiati: 2 Liradır.

Türk Endüstri ve Tecim A. Ş.

İLÂN

Mühim bir sınaî teşekkül için almanca muhaberat yapabilecek mükemmel stenografi ile daktilografi bilen bir memur aranmaktadır. Taliplerin İdarehanemize Es. F. remzi bir fotograf ve kısa tercümeihallerile müracaat etmeleri.

NASIRLARI

2 - 3 günde ağrısız çıkarmak için

Beşir Kemal NASIR İLACI

KANZUK

Saç Eksiri Komojen

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir; dökülmesini önler, kepekleri giderir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu — İstanbul

Maliye Vekâletinden :

Malzemesi Vekâletten verilerek bastırılacak olan Varidata aid 48 nümuneden ibaret defter, cilt ve cetveller 2490 No. lu kanunun 46 ncı maddesinin L. fıkrasına göre pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli olan 15807 lira 26 kuruşun ilk teminatı 1185 lira 54 kuruştur.

Eksiltme 1/9/938 perşembe günü saat onda Maliye Vekâleti Levazım Müdürlüğünde toplanan Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

Şartname Ankarada Levazım Müdürlüğünde ve İstanbulda Dolmabahçede Evrakı Matbua ambarı memurluğundan alınır. Nümuneler Levazım Müdürlüğünde görülebilir.

İstekliler 2490 sayılı kanunun 2 nci ve 3 ncü maddelerile şartnamenin 19 ve 20 nci maddelerinde yazılı belgeler ve ilk teminat makbuzu veya banka kefalet mektuplarile birlikte eksiltme gününde Maliye Vekâleti Levazım Müdürlüğüne müracaatları. (3283) (5741)

Kadıköy kız enstitüsü direktörlüğünden:

Enstitü ve Akşam kısımlarına talebe kaydına başlanmıştır. Kayıt günleri: Pazartesi, Perşembe, Cuma saat 9 dan 16 ya kadar. (5731)

Açık Eksiltme ilânı

Haydarpaşa lisesi satınalma kurumundan:

Haydarpaşa Lisesi pansiyonunun 658 adet talebe sırası, 34 adet muallim kürsüsü, 19 adet sınıf ve 900 adet yatakhane dolabları tamir edilmek üzere açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 9 eylül 1938 cuma günü saat 11 de İstanbul Kültür Direktörlüğü binası içinde liseler muhasebeciliğinde toplanacak komisyonda yapılacaktır. Tahmin bedeli 1379 lira ve ilk teminatı 104 liradır. İstekliler şartnameyi okulda görebilirler. Taliplerin yeni sene Ticaret odası veya ruhsat unvan tezkerelerile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (5786)

Yapı işleri ilânı

Nafıa Vekâletinden :

1 — İstekli çıkmamış olan Ankarada Jandarma subay okulu arkasındaki Jandarma matbaası ikmali inşaatı yine ayni şartlarla eksiltmeye çıkarılmıştır. Keşif bedeli 19 757 lira 50 kuruştur.

2 — Eksiltme 14/9/938 çarşamba günü saat 10 da Nafıa vekâleti yapı işleri eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 1481 lira 85 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve bu inşaatı yapabileceklerine dair ehliyet vesikası ibraz etmeleri lâzımdır. Bu vesika eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel bir istida ile Nafıa vekâletine müracaat edilerek alınacaktır. Bu müddet zarfında vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye giremiyeceklerdir.

4 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak bir lira bedel mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alınabilir.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını eksiltme günü olan 14/9/938 çarşamba günü saat dokuza kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (3359) (5879)

Mühendislik Kursuna Devam Edeceklere

Teknik Okulu Direktörlüğünden:

Birinci mühendislik kursunda 5 eylül 1938 pazartesi günü tedrisata başlanacaktır. Kendilerine bu devreye iştirak etmek üzere tebligat yapılan fen memurlarının o gün saat 8,30 da okulda bulunmaları. (5924)

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve* (İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATİ TEŞHİSİ) *yapılır.

Beyoğlu : Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı Tel. 40534

1938 SENESİ İÇİN

Çocuk arabalarının

SON PARTİSİ GELMİŞTİR

BAKER mağazalarında

Reklâm fiatına satılmaktadır.

35 Türk lirası

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Üsküdar depolar gurubuna bağlı Şemsipaşa Tütün Bakımevi için şartnamesi mucibince yeniden satın alınacak 2 tonluk bir adet yük asansörü 3/8/938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden ve pazarlık usulile eksiltmeye konulmuştur.

II — Muhammen bedeli 6000 lira ve muvakkat teminatı 450 liradır.

III — Eksiltme 3/9/938 tarihine rastlayan cumartesi günü saat 11 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler 30 kuruş bedel mukabilinde sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Asansör Wertheim, Stigler, Schindler, A. T. G. Mühleisen Gottscholç Mihhlis, Beck Henkel, Maylauer, Hans hann Klockne veya İndustrie electromachine ve Polonya «Luuis Neubarer Chemnitz» markalı olacaktır.

VI — İsteklilerin tütün fabrikalar şubesinden verdikleri tekliflerin kabulünü mutazammın olarak alacakları vesika ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte pazarlık için tayin edilen gün ve saatte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5869)

★

I — İdaremizin kutu fabrikasındaki memur, müsdahdem ve işçilere şartnamesi mucibince yemek hazırlayıp satmak işi pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Eksiltme 31/VIII/938 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 11 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komsiyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5473)

★

I — Şartname ve keşfi mucibince yaptırılacak Maltepe enstitü motör binası tavanının kapatılması duş ve elektrik tesisatı işi pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 566.83 lira ve muvakkat teminat 42.51 liradır.

III — Eksiltme 31/VIII/938 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 13 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5475)

★

1 — İdaremizin Paşabahçe fabrikası tamiratı mütemadiyesi işlerinde kullanılmak üzere şartnamesi mucibince 200 çuval çimento, 75 metre mikâbı kum, 50 metre mikâbı çakıl ve 5000 kilo kireç açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

2 — Heyeti umumiyesinin muhammen bedeli 514 lira muvakkat teminatı 38.55 liradır.

3 — Eksiltme 6/9/933 tarihine rastlayan salı günü saat 10 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatten % 5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur «5654»

★

I — Şartname ve numunesi mucibince satın alınacak 57 × 82 Cm. Eb'adında 40 top zivana kâğıdı açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Heyeti umumiyesinin muhammen bedeli 800 lira ve muvakkat teminatı 60 liradır.

III — Eksiltme 9/9/938 tarihine rastlayan cuma günü saat 13 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5785)

★

I — İdaremizin Paşabahçe Fabrikasındaki tahammur dairesinin şartname ve projesi mucibince tevsii ve Bodrumda ambar tesisi işi her ikisi birden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli tahammur dairesinin 14374 lira 83 kuruş Bodrumda ambar tesisi işinin 707.30 lira ki cem'an 15082 lira 13 kuruş ve muvakkat teminatı 1131.15 liradır.

III — Eksiltme 10/IX/938 tarihine rastlıyan cumartesi günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve projeler 75 kuruş bedel mukabilinde İnhisarlar levazım ve mübayaat şubesiyle Ankara ve İzmir başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin fennî evrak ve vesaikini ihale gününden 3 gün evveline kadar İnhisarlar İnşaat Şubesine ibraz ederek ayrıca münakasaya iştirak vesikası almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile V inci maddede yazılı ehliyet vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 10 a kadar yukarda adı geçen komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (5730

★

I — Şartnamesi mucibince satın alınacak 8000 kilo Gaz yağı açık eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli beher kilosu 13.85 kuruş hesabiyle 1108 lira ve muvakkat teminatı 83.10 liradır.

III — Eksiltme, 10/IX/938 tarihine rastlıyan cumartesi günü saat 12 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5823)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 17.732,50 lira olan 865 ton süperçimento 12/9/1938 pazartesi günü saat 11 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1329,94 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 10 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılmaktdır. (5852)

Ankara Tarih, Dil, Coğrafya fakültesi Direktörlüğünden :

1 — Talebe kaydına 15/9/938 tarihinde başlanacak 15/10/938 tarihinde son verilecektir.

2 — İkmal imtihanları 10/10/938 de başlıyacak 15/10/938 de bitecektir.

3 — Tedrisata 17/10/938 pazartesi günü başlanacaktır.

4 — Bu yıl yatılı talebe alınmıyacaktır. (2827) (5144)

VENÜS ÇAM KOLONYASI

Ciğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir ve gönlünü açar. Ada çamlarının lâtif ve sıhhî kokuları VENÜS çam kolonyasında mevcuddur. Deposu: NUREDDİN, EVLİYA ZADE İSTANBAL

T. C. ZİRAAT BANKASI

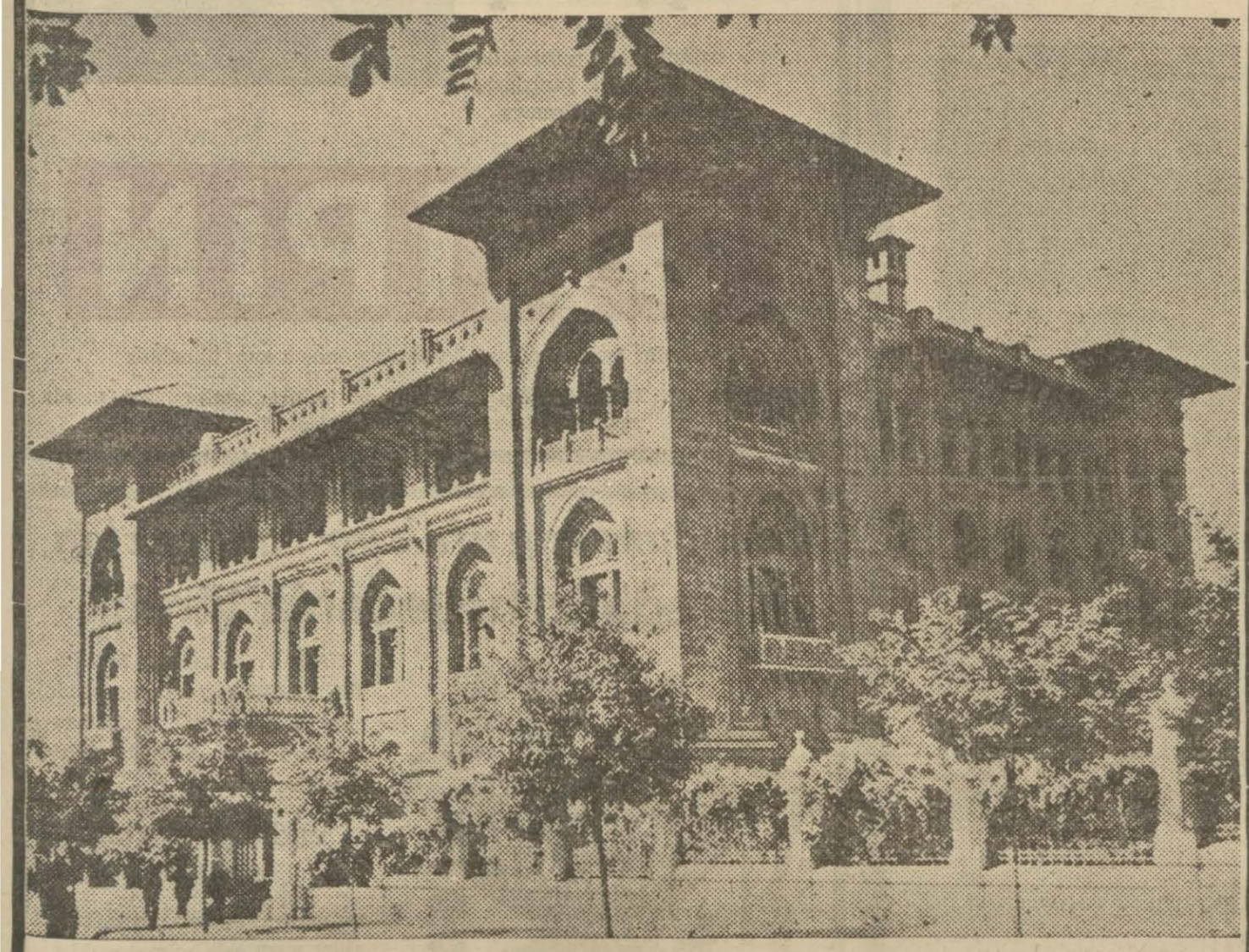

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası Şube ve Ajans adedi 262

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1.000	Liralık	4,000 Lira
4	»	500	»	2,000 »
4	»	250	»	1,000 »
40	»	100	»	4,000 »
100	»	50	»	5,000 »
120	»	40	»	4,800 »
160	»	20	»	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıkdığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Kadıköy vakıflar direktörlüğü ilânları

Muhammen kıymeti L.	K.	Pey akçesi L.	K.	Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi
64	15	4	81	Üsküdar	Pazarpaşı	Miroğlu	120	Arsanın tamamı
							122 Eski	
92	62	6	95	»	Selâmi Ali	İcadiye çamlıca	14	Arsanın tamamı
500	16	37	51	»	Ahmedçelebi	Tahririye	8	Ahşap evin tamamı
320	60	24	05	Boğaziçi	Beylerbeyi	Çamlıca	60	Ahşap evin tamamı
61	84	4	64	Üsküdar	Pazarbaşı	Miroğlu	26	Arsanın tamamı
							28	

Yukarıda cins ve mevkileri gösterilen yerlerin tamamı satılmak üzere müzayedeye çıkarılmıştır. Arttırmaları 8/9/938 perşembe günü saat 11 dedir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne gelmeleri. (5671)

BEYOĞLU — TÜNELBAŞI — YENİYOL

Kız ve Erkek **ALMAN LİSESİ** ve Ticaret okulu

Tam devreli Lise, Ticaret mektebi, almanca öğretmek için ihzarı sınıflar.

Derslere 16 Eylül cuma günü başlanacaktır. Kayıt muamelesi 9 Eylülden itibaren hergün saat 8 den 12 ye kadar: Nüfus teskeresi veya ikamet tezkeresi; mahalli hükûmet doktorluğunca tasdikli sıhhat raporu çiçek aşısı kâğıdı ve tifo aşısı kâğıdı; altı fotoğraf ve mektep tasdiknamesi veya diplomasiyle yapılır. Fazla malûmat için 49486 ya telefon edilmesi. Kayıtlar 15 Eylül perşenıbe günü saat 12 ye kadar devam edecektir.

FERTEK RAKISI

Üzüm ve Çeşme anasonundan çekilmiştir. 45 derece olmakla beraber baş ağrısı vermez ve su içirmez.

İnhisarlar İdaresinin Kontrol ve Mühürü altında fıçılarda dinlendirilmiş memleketimizin

En nefis Rakısıdır

Fabrikası: Galata, Kaval Sokak No. 5 - 9

Tel. 49688 her yerde arayınız.

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat

Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo, Dantzig, Ddynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar.

Brageland vapuru 6 eylûle doğru.

Aasne vapuru 8 eylûle doğru.

Saimaa vapuru 12 Eylûle doğru.

Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo limanları için hareket edecek vapurlar.

Brageland vapuru 6 eylûle doğru.

Aasne vaupu 8 eylûle doğru.

Saimaa vapuru 12 Eylûle doğru.

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.

Tel: 44991 - 2 - 3

Maliye Vekâletinden

2257 numaralı kanun mucibince ihraç edilmiş olan nikel bir kuruşluklar ahiren kenarları dantelli olarak tadilen darpedilmiştir.

Mevzubahs paraların 1/9/938 tarihinden itibaren tedavüle çıkarılacağından şüphe ve tereddüde mahal kalmamak üzere ilân olunur. (3248) (5678)

Vakıflar umum müdürlüğü taşdelen ve defneli suları işletme müdürlüğünden

Taşdelen ve Defneli suları menbalarında yapılan asrî ve fennî tesisat ikmal edilmiştir. Sular kaynağında otomatik makinelerle doldurulmuş ve kapatılmış olarak hususî şişe, galon ve damacanalarla ve kendi vesaitimizle Üsküdarda Balabanda, İstanbulda Karaköyde Mehmet Ali paşa hanında ve Bahçekapıda İş bankası ittisalindeki depolara indirilecek ve depolarda gerek perakende ve gerekse toptan satışa çıkarılacaktır. Bu satışlara 1/Eylül/938 tarihinde başlanacak ve o günden itibaren **menbada hiç bir kimseye su doldurtulmıyacaktır.** (5614)

Satış fiyatları

	Küçük şişe 0,30 S. L. Kuruş	0.50 S. L. Kuruş	Galon 3 Litre Kuruş	Damacana 30 Litre Kuruş	
Toptan	2	2,25	9	35)	
Perakende	3,50	4	12,50	50)	Taşdelen
Toptan	2,25	2,50	10	40)	
Perakende	4	4,50	14	55)	Defneli

Bu fiyatlar depolarda teslim fiyatlarıdır.

Güzel yaz günlerinde misafirlerinize

HASAN Gazoz özü

İkram ediniz. Şerbet, Limonata, Dondurma ne kadar iyi yapılmış olursa olsun mideyi bozar. Buzlu su içinde *HASAN GAZOZ ÖZÜ* midevî, müştehî ve müleyyindir.

Limon - Portakal - Çilek - Mandalina - Ağaç Çileği - Ananas - Frenk üzümü - Sinalko - Şeftali - Muz - Kayısı - Armud özü çeşitlerini arayınız.

Fiatı: 25 - 40 - 60 - 100 kuruştur.

HASAN DEPOLARI - SATIŞ YERLERİ

Kendine beyhude yere eziyet ediyor

GRİPİN

varken ıztırab çekilir mi?

Baş, Diş

ağrıları

ve üşütmekten mütevellid bütün ağrı, sızı, sancılarla nezleye, romatizmaya karşı

GRİPİN

Kaşelerini tecrübe ediniz. İcabında günde 3 kaşe alınabilir

İsmine dikkat. Taklidlerinden sakınınız ve gripin yerine bakşa bir marka verirlerse şiddetle reddediniz.

Çocuğunuzun ufak bir rahatsızlığı

Yüreğinizi heyecanla titretir.

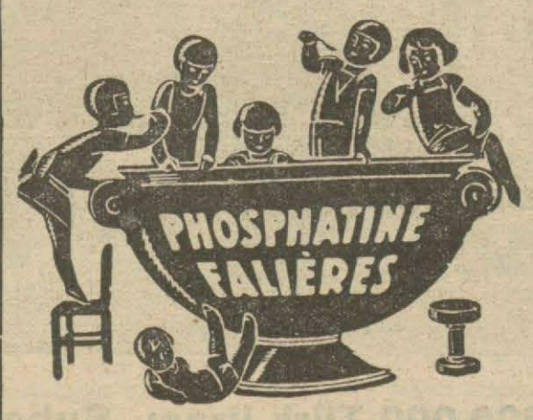

FAKAT: Yavrunuz **FOSFATİN FALYER** gibi mukavvî bir gıda ile beslenerek bütün hastalıklara karşı müsellâh bulunursa bu

endişeye lüzum yoktur.

Daima hastalıkları yenecek ve güler yüzü asla solmayacaktır.

FOSFATİN FALYER

ÇOCUKLARIN EN İDEAL GIDASIDIR.

Her eczane ve bakkaliye mağazasında en elverişli fiatlarla bulunur.

Cildinizin tahriş edilmemesini isterseniz?

Dünyanın her tarafında seve seve kullanılan, ve cildi tıraştan sonra pamuk gibi yumuşatan

POKER

TIRAŞ BIÇAKLARINI kullanınız.

Saraçhanebaşında Horhor caddesinde

Kız Erkek **HAYRİYE LİSESİ** Yatılı Yatısız

Ana, ilk, orta, lise sınıflarile fen ve edebiyat kollarını havidir. Ecnebî lisanı ilk sınıflardan itibaren başlar. Arzu eden talebe okulun hususî otobüslerile naklolunur. Kayıd için hergün saat 10 dan 17 ye kadar müracaat kabul olunur. Sekizinci ve on birinci sınıfların bütünleme ve engel sınavları 1 eylûl 938 de, diğer sınıfların da 7 eylûlde başlıyacaktır. İstiyenlere tarifname gönderilir. Telefon: 20530

30 Ağustos Zafer Bayramı günü İstanbulda bulunan talebelerin merasime iştirak etmek üzere sabah saat 8 de mektebde bulunmaları

Eski Feyziati

yatılı **BOĞAZİÇİ LİSELERİ** yatısız

Arnavutköy - Çifte saraylar

Ana sınıfı ile ilk kısım en yeni ve Modern tesisat ile Bebekte eski Fransız Senjozef mektebi binasında:
Orta ve Lise sınıfları Arnavutköyünde Tramvay caddesinde çifte saraylarda kız ve erkekler için ayrı dairelerde:
Her gün saat 10 dan 17 ye kadar Yeni Talebe kaydı için çifte Saraylarda mektep idaresine müracaat edilebilir.

İsteyenlere tarifname gönderilir. Telefon: 36.210.

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

1 — İlk; Orta ve Lise kısımlarına yatılı veya yatısız kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.
2 — Bu yıl yeniden az talebe alınacağından mektebe girmek istiyenler biran evvel müracaat etmelidirler.
3 — Eski talebe eylûlün onuncu gününe kadar gerek mektupla, gerek mektebe başvurarak kaydını yenilemelidir. Eski talebenin eylûlün onundan sonra yapacakları müracaat kabul edilmiyecektir.
4 — Sekizinci ve on birinci sınıfların bütünleme ve engel sınavları eylûlün birinde, diğer sınıfların eylûlün yedisinde başlıyacaktır.
5 — İstiyenlere mektebin kayıd şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası. Telefon: 22534

SİNGER

Bayanlara mahsus elmaslı ve pırlantalı **SİNGER** saatlerinin yeni modelleri gelmiştir. Fiatları 75 lira ilâ 500 liradır.

— EMSALLERİ GİBİ ON BEŞ SENE GARANTİLİDİR —

Taşradaki muhterem müşterilerimize arzu ettikleri takdirde yeni katalok gönderilir.

SİNGER SAAT MAĞAZASI — İstanbul Eminönü

Dr. Hafız Cemal

Lokmanhekim

Dahiliye mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri Pazar hariç her gün 2,5-6 Salı, Cumartesi 9,5-12 fukaraya T. 22398 ★

Kabız mısınız?

Bu akşam bir kaşık MAZON alınız, yarın neticesini gürürsünüz.

MAZON MEYVA TUZUNUN

ismi taklid edilebilir.

Fakat ne terkibi ne de tesiri taklid edilemez.

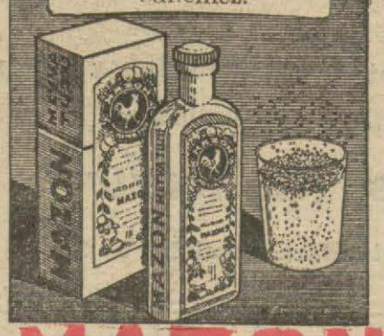

MAZON

MEYVA TUZU

MASK RUJ

ve

8/9

GERLEN

Müstahzaratı

Krem
Dö Bote
Allık
Dudaklık
Parföm
Pudra
Losyon

ŞIK BAYANLAR

Marcel Guerlain

PARFÖMLER, LOSYONLARI ve GÜZELLİK MÜSTAHZARATI,nı kullanmalıdırlar.

Bir tecrübe kâfidir.

Parföm, pudra ve krem Dö Bote nümuneleri: İzmir Fuarı ŞARL SİREY Pavyonunda arayınız.

Satış yeri: **MAKS FARACİ** Yenipostane civarı, İstanbul

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü Şevket Rado
Akşam Matbaası